

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Sentința penală nr.137
.../1/2018

DOSAR NR.

Ședința publică din 31 martie 2022

/ - /

Pe rol soluționarea cauzei privind pe inculpatul A., trimis în judecată prin rechizitoriul nr..../P/2017 din data de 22 martie 2018 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută și pedepsită de art.13² din Legea nr.78/2000 raportat la art.297 alin. (1) Cod penal și art.309 Cod penal, cu aplicarea art.5 Cod penal.

Dezbaterile asupra cauzei au fost susținute și consemnate în încheierea de ședință din 16 decembrie 2021, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când pentru a da posibilitatea părților să depună note de concluzii, Înalta Curte a amânat pronunțarea la datele de 20 ianuarie 2022, 17 februarie 2022, 17 martie 2022 și 31 martie 2022, când a hotărât următoarele:

ÎNALTA CURTE,

Deliberând asupra cauzei, constată următoarele:

I. Prin rechizitoriul nr. ..../P/2017 din 22 martie 2018 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție,

s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului A., ..., pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută și pedepsită de art.13² din Legea nr.78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) Cod penal și art.309 Cod penal, cu aplicarea art.5 Cod penal.

1. În fapt:

1.1. Date privind modalitatea de sesizare

a) La data de 07.11.2014, procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție s-au sesizat din oficiu cu privire la încheierea în condiții nelegale a actului adițional la contractul de locațiune nr.269/30.04.2004 pentru baza Cutezătorii, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu prev. de art. 13² din Legea 78/2000 raportat la art. 297 Cod penal raportat la art. 309 Cod penal, sesizare înregistrată sub nr..../P/2014.

- Prin ordonanța nr. ....P/2014 din data de 19.11.2014 s-a dispus începerea urmăririi penale cu privire la săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu prev. de art. 13² din Legea 78/2000 rap. la art. 297 C pen. rap. la art. 309 Cod penal, fapte în legătură cu încheierea actului adițional la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 privind Baza Cutezătorii.

b) Prin ordonanța nr. ....P/2015 din data de 03.07.2015, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a dispus declinarea competenței de soluționare a cauzei având ca obiect închirierea fără respectarea normelor legale de către reprezentanții Ministerului Educației a Bazei Cutezătorii Fundației B., în favoarea Direcția Națională Anticorupție.

Cauza a fost înregistrată la nivelul Direcției Naționale Anticorupție - Secția de Combatere a Infracțiunilor Asimilate Infracțiunilor de Corupție sub nr. ....P/2015.

- Prin ordonanța nr.....P/2015 din 16.03.2017 s-a dispus reunirea la dosarul nr. ....P/2014 a dosarului nr.....P/2015, care privea aceleași aspecte, respectiv încheierea actului adițional la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 privind Baza Cutezătorii.

c) Prin Ordonanța nr.....P/2014 din 20.09.2017 s-a dispus disjungerea cauzei cu privire la infracțiunea de abuz în serviciu prev. de art. 13² din Legea 78/2000 rap. la art. 297 Cod penal rap. la art. 309 Cod penal, fapte în legătură cu încheierea actului adițional la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 privind Baza Cutezătorii și respectiv derularea acestuia, dosarul disjuns fiind înregistrat sub nr.....P/2017.

1.2 Scurt istoric al situației juridice a Bazei Cutezătorii, care a făcut obiectul Actului adițional nr.16832/23.06.2009 încheiat între Ministerul Educației Naționale și Fundația B.

1.2.1.a). La data de 28.09.2001 a fost încheiat contractul de cooperare nr.11505/28.09.2001 între Ministerul Educației Naționale și Fundația B., privind cooperarea și asocierea părților în vederea întreținerii, modernizării și exploatării Bazei Cutezătorii (vol.5, f.92-98).

Contractul de cooperare nr.11505/28.09.2001 a fost încheiat pe o durată de 15 ani, iar pentru realizarea scopului contractului Fundația B. avea obligația să investească în Baza Cutezătorii suma totală de 345.000 euro.

Fundația B. își asuma următoarele obligații:

- să nu schimbe destinația și specificul bazei;
- să renoveze și să aducă baza la standarde europene;
- să investească în baza materială și să modernizeze terenurile de tenis;
- să înființeze o școală de tenis în scopul descoperirii și promovării de noi talente;
- să înființeze o secție de performanță (echipă) în domeniul tenisului;
- să asigure desfășurarea de activități extrașcolare pe perioada întregului an școlar;
- să creeze o bază solidă pentru educația fizică primară;
- să construiască o piscină și să înființeze o școală de înot;
- să obțină toate avizele și aprobările necesare în vederea bunei funcționări a bazei;
- să plătească toate utilitățile consumabile;

- să instaleze nocturna pe cel puțin trei terenuri de tenis;
- să construiască un teren acoperit;
- să organizeze terenuri de tenis pe trei suprafețe diferite (zgură, ciment, sintetic);
- să creeze 50 de locuri de cazare în vederea organizării de tabere naționale și internaționale;
- să creeze o sală de audiție muzicală, o bibliotecă, o sală de expoziții în vederea organizării de expoziții ale elevilor talentați;

Potrivit art.8 din contract,

(1) Investițiile realizate rămân câștigate Ministerului Educației și Cercetării la data încetării contractului.

(2) Fundația virează în primul an, în termen de 10 zile de la întocmirea bilanțului contabil, un procent de 10% din veniturile rămase după acoperirea cheltuielilor privind exploatarea bazei, prin desfășurarea activităților ce fac obiectul prezentului contract, în contul Ministerului Educației Naționale, pentru finanțarea activității instructiv-educative desfășurate în Centrul Național de Excelență, cu sediul în Baza Cutezătorii”.

Potrivit art.3 alin.3 din contract, **clauza prevăzută la art.8 (2) se revizuieste anual, fără a depăși 51% din veniturile rămase după acoperirea cheltuielilor privind exploatarea bazei.**

La momentul încheierii contractului de cooperare nr.11505/28.09.2001 între Ministerul Educației Naționale și Fundația B., terenurile și construcțiile existente în Baza Cutezătorii se aflau în domeniul public al statului.

Fundația B. a fost înființată în anul 2001. Prin Încheierea din 26.01.2001 pronunțată în dosarul nr.8/PJ/20001 Judecătoria Sectorului 3 a admis înscrierea Fundației B. în registrul Fundațiilor ținut la grefa Judecătoriei Sector 3 București (vol.5, f.2).

1.2.1.b). După anul 2003, în temeiul HG nr. 1573/18.12.2003 (vol.5 fil.51-52), privind transmiterea unor imobile în administrarea Regiei Autonome ”Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat” (RA APPS) care a fost ulterior completată prin HG nr. 1830/28.10.2004 privind completarea anexei la HG nr. 1573/2003, Baza Cutezătorii a trecut din administrarea Agenției Naționale a Taberelor și Turismului Școlar (ANTTS) în administrarea RA APPS.

În nota de fundamentare a H.G. nr. 1573/18.12.2003 se arăta că:

”Baza Cutezătorii reprezintă un ansamblu de imobile cu diverse utilități și cu funcțiuni variate, preponderent sportive și de agrement. De altfel, aceasta a și fost destinația inițială a locației în cauză și anume, de bază sportivă și de agrement pentru copii.

În vederea asigurării condițiilor de fructificare eficientă a potențialului acestui complex, propunem transmiterea Bazei Cutezătorii în administrarea Regiei Autonome ”Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat” și trecerea acesteia din domeniul public în domeniul privat al statului.

Astfel, se pot asigura posibilități multiple de punere în practică a unor parteneriate destinate modernizării bazei și dezvoltării activităților pentru care ea a fost înființată” (vol.1, f.144-154).

Potrivit celor două acte normative emise de Guvern, menționate mai sus,

bunurile imobile, construcțiile și terenul care alcătuiau Baza Cutezătorii *au trecut din domeniul public al statului (din administrarea ANTTTS) aflată în subordinea Ministerului Educației Naționale în domeniul privat al statului și în administrarea RA APPS (aflat în subordinea Guvernului).*

Până în anul 2003, când a fost transferată în administrarea RA APPS, Baza Cutezătorii a fost frecventată exclusiv de copii și elevi de la cercurile de tenis de câmp și fotbal ale Palatului Național al Copiilor care desfășurau activități specifice precum: antrenamente, cursuri de inițiere, competiții sportive etc.

Înainte de transferarea Bazei Cutezătorii la RA APPS, prin *H.G. nr. 34/16.01.2003 (vol.17, f.255)* s-a stabilit înființarea Centrului Național de Excelență (CNE), instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Educației Naționale, cu sediul în Baza Cutezătorii, strada Glodeni nr. 3, sector 2.

Deși a fost creat cadrul organizatoric corespunzător, Centrul Național de Excelență (CNE) nu a mai fost înființat, în final renunțându-se la această inițiativă în anul 2007, când H.G. nr. 34/2003 a fost abrogată prin H.G. nr. 231/2007.

Din anul 2003, după transferul Bazei Cutezătorii în administrarea RA APPS, toate activitățile sportive specifice copiilor și elevilor au încetat, întrucât aceștia nu au mai avut acces gratuit și în mod organizat la terenurile de sport. Totodată, Ministerul Educației Naționale a fost lipsit de un important patrimoniu pentru promovarea, susținerea și desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță.

Această situație s-a datorat faptului că după trecerea Bazei Cutezătorii în administrarea RA APPS, aceasta, în baza contractului de locațiune nr.269/30.04.2004 încheiat pe o perioadă de 10 ani începând cu data de 05.03.2004 până la data de 05.03.2014, a cedat Fundației B., în folosință temporară, construcțiile, terenul și mijloacele fixe aferente Bazei Cutezătorii în schimbul unei chirii lunare de 9000 EURO.

1.2.1.c). Prin H.G. nr. 160/03.03.2005 privind transmiterea unui imobil din proprietatea privată a statului și din administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" în proprietatea publică a statului și în administrarea Ministerului Educației Naționale (vol.5, f.53-54), s-a aprobat transmiterea Bazei Cutezătorii, formată din construcțiile și terenul aferent proprietate privată a statului, situată în ....., împreună cu mijloacele fixe din administrarea RA APPS ***în proprietatea publică a statului și în administrarea Ministerului Educației Naționale.***

Adoptarea H.G. nr.160/2005, a avut ca scop remedierea neajunsurilor create de H.G. nr.1573/18.12.2003, prin care Baza Cutezătorii a fost transferată din administrarea Ministerului Educației Naționale, urmare căruia a fost blocat accesul copiilor/elevilor la Baza Cutezătorii (vol.1, f.159-170).

În acest sens a fost și comunicatul de presă al Guvernului României de la acel moment, în care se preciza faptul că: ***"Ministerul Educației și Cercetării va prelua în administrare Baza Cutezătorii în vederea desfășurării unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță"*** (vol.3, f.145-146).

Cu toate acestea, după trecerea în proprietatea publică a statului și în

administrarea Ministerului Educației Naționale, construcțiile, terenurile și mijloacele fixe au rămas în continuare în folosința Fundației B. **în condițiile stipulate în contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 încheiat cu RA APPS (vol.5, f.55-60).**

În ceea ce privește înființarea, funcționarea și destinația Bazei Cutezătorii situată în ... prin **Nota de Fundamentare prezentată de Ministerul Educației Naționale pentru promovarea H.G. nr. 160/2005** privind transmiterea unui imobil din proprietatea privată a statului și din administrarea Regiei Autonome Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat (RAAPPs) în proprietatea publică a statului și în administrarea Ministerului Educației Naționale, se prezintă următoarele:

«Baza Cutezătorii este singura bază sportivă și de agrement, amplasată într-o zonă favorabilă din București destinată activităților extrașcolare, care în permanență a fost frecventată de foarte mulți elevi și copii, fie prin cercurile tehnico-aplicative, artistice și sportive ale Palatului Național al Copiilor, fie prin organizarea de excursii și tabere școlare în perioada vacanțelor. În principal, aici și-au desfășurat activitatea și copii proveniți din familii sărace sau cu venituri modeste.

Această bază a aparținut Ministerului învățământului încă din anul 1972, când, printr-un Decret al Consiliului de Stat, terenul a fost transmis, pe o perioadă nedeterminată, în folosința Palatului Pionierilor din București.

Începând cu anul 1976, s-a amenajat "Complexul sportiv de agrement Cutezătorii" unde s-au desfășurat activități sportive, cultural-artistice, științifice, și s-au organizat inclusiv taberele școlare, pentru copii și elevi din întreaga țară.

După anul 1990, s-au modernizat spațiile de cazare (aproximativ 100 locuri) alcătuite din căsuțe de lemn tip "Covasna", pavilionul central (Vila Diana), terenurile de tenis și fotbal și centrala termică a complexului. Cantina complexului a fost complet modernizată prin achiziționarea de mobilier modern și echipamente pentru spațiile de gătit. Aceste modernizări și dotări au fost posibile prin alocarea de fonduri financiare importante de la bugetul de stat și din veniturile proprii.

Din anul 1999, în baza Hotărârii Guvernului nr. 86/1999, sediul Agenției Naționale a Taberelor și Turismului Școlar, al cărei sediu a fost stabilit în Baza Cutezătorii.

După preluare, Agenția Națională a Taberelor și Turismului Școlar a efectuat importante lucrări de modernizare a Bazei Cutezătorii, astfel încât toate spațiile să fie corespunzătoare din punct de vedere funcțional și al dotărilor la standarde ridicate.

Până în anul 2003 când această bază a fost transferată în administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" aceasta a fost frecventată de elevii de la cercurile de tenis de câmp și fotbal ale Palatului Național al Copiilor, care își puteau desfășura activitatea (antrenamente, cursuri de inițiere, competiții sportive, etc).

Tot în Baza Cutezătorii a fost stabilit sediul Centrului Național de Excelență, prin Hotărârea Guvernului nr.34/2003.

Prin transferul acesteia învățământul a fost lipsit de un important

patrimoniu, strict necesar pentru desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță” (vol.1, f.159-170).

După adoptarea **HG nr. 160/03.03.2005**, s-a încheiat Protocolul de predare - primire nr. 10868/13.04.2005 în baza căruia RA APPS a predat și Ministerul Educației Naționale a preluat, următoarele (**vol.10, f.128-131**):

- bunuri, conform evidenței RA APPS/SAIFI, cu o valoare de inventar de 21.975.600.229 ROL (2.197.560 RON) cu amortizarea aferentă de 8.941.109.662 ROL (894.110 RON);

- **contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 încheiat de RA APPS cu Fundația B.**, pentru folosința temporară de către locatar a construcțiilor, terenurilor și mijloacelor fixe aferente Bazei Cutezătorii.

Prin H.G. nr. 160/2005 a fost schimbat regimul juridic al unor bunuri, s-au transmis clădiri și terenul aferent din proprietatea privată a statului (și în administrarea RA APPS) în proprietatea publică a statului (și în administrarea Ministerul Educației Naționale), nefiind însă prevăzut transferul altor drepturi și obligații asupra acestor bunuri.

Prin acțiunea înregistrată la 21.04.2005, Fundația B. a chemat în judecată Guvernul României, solicitând **anularea HG nr.160/03.03.2005, aceasta fiind respinsă prin Sentința civilă nr.1971/28.11.2005 pronunțată de Curtea de Apel București în dosarul nr.1411/2005 (vol.5, f.75-78).**

Față de acțiunea formulată de Fundația B., Guvernul României a formulat întâmpinare, solicitând respingerea acțiunii ca neîntemeiată, deoarece HG nr.160/03.03.2005 a fost adoptată în baza Legii 213/1998, **bunul fiind necesar Ministerului Educației Naționale pentru desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice în domeniul învățământului (vol.5, f.208-210).**

Prin sentința civilă nr.1971/2005 instanța a reținut că actul atacat este legal fiind emis cu respectarea prerogativelor legale, în temeiul art.8 alin.1 și art.12 alin.1 și 2 din Legea 213/1998 (**vol.5, f.107-109**).

De asemenea, în cuprinsul sentinței se arată că: **”reclamanta (Fundația B.) invocă un drept al său de a cumpăra bunul, ca urmare a negocierii directe cu RAAPPS și a calității sale de locatar (în baza contractului de închiriere), dar acest drept a existat numai în perioada în care bunul s-a aflat în proprietatea privată a statului și în administrarea regiei. Astfel cum însăși reclamanta afirmă negocierea directă ce a avut loc în baza O.G. nr.19/2002 a dat naștere unor raporturi juridice care echivalează cu o promisiune bilaterală de vânzare - cumpărare între RAAPPS și fundație; instanța reține că o astfel de convenție dă naștere unor drepturi relative (de creanță) între părți, iar nu unui transfer de proprietate, astfel că neîndeplinirea culpabilă a obligației de a vinde de către promitentul - vânzător dă naștere unui drept corelativ la despăgubiri în favoarea celeilalte părți”.**

Prin decizia nr.2451 din 28 iunie 2006, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal a respins recursul declarat de Fundația B. împotriva sentinței civile nr.1971/2005 a Curții de Apel București-Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, ca nefondat (**vol.5, f.244-247**).

1.2.2. Aspecte privind acțiunea formulată de Ministerul Educației și Cercetării în vederea încetării contractului de locațiune nr.269/30.04.2004 încheiat de Ministerul Educației Naționalei cu RA APPS.

Având în vedere schimbarea titularului dreptului de administrare, precum și schimbarea regimului juridic al construcțiilor și terenurilor aferente Bazei Cutezătorii, respectiv trecerea bunului în domeniul public al statului, la data de 25.07.2005, Ministerul Educației Naționale a acționat locatarul în instanță (dosar ..../300/2005 (.../2005) înregistrat pe rolul Judecătoria Sector 2 București) și a solicitat "să se constate încetarea contractului de locațiune nr. 269/30.04.2004" (vol.5, f.45-49).

În acest sens, sub nr.36.858/22.07.2005 (vol.5, f.45-49) Ministerul Educației Naționale a formulat o cerere de chemare în judecată în contradictoriu cu Fundația B. pentru constatarea **încetării contractului de locațiune nr.269/30.04.2004** încheiat de RAAPPS cu Fundația B. pentru folosința temporară de către locatar a construcțiilor, terenului și mijloacelor fixe aferente Bazei Cutezătorii, cererea făcând obiectul **dosarului nr...../300/2005 (.../2005) la Judecătoria Sector 2 București.**

Prin înregistrarea la data de 21.04.2005 a acțiunii **în anulare a HG nr.160/03.03.2005**, a fost suspendată judecarea cauzei nr...../300/2005 (.../2005) la Judecătoria Sector 2 București.

După respingerea recursului declarat de Fundația B. împotriva sentinței civile nr.1971/2005 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal ca nefondat, **prin care a fost respinsă cererea de anulare a H.G. 160/2005**, Ministerul Educației Naționale a solicitat repunerea pe rol a cauzei suspendate la data de 20.09.2006 în dosarul nr...../300/2005 (.../2005) al Judecătoria Sector 2 București.

După repunerea cauzei pe rol, Fundația B. a invocat excepția de nelegalitate a H.G. 160/03.03.2005.

Prin încheierea din 19.01.2007 pronunțată în dosarul nr...../300/2005 (.../2005), Judecătoria Sector 2 București a suspendat judecarea cauzei și a trimis-o la Curtea de Apel București pentru soluționarea excepției de nelegalitate.

Prin sentința civilă nr.2847/28.10.2008, Curtea de Apel București a respins excepția de nelegalitate ca neîntemeiată (vol.16, f.71-73).

Prin decizia nr.1146 pronunțată în dosarul nr...../300/2005, Înalta Curte de Casație și Justiție-Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a respins ca nefondat recursul declarat de Fundația B. împotriva sentinței civile nr.2847/28.10.2008 a Curții de Apel București (vol.5, f.314-317).

Ulterior, cauza care a făcut obiectul dosarului nr...../300/2005 (.../2005), al Judecătoria Sector 2 București, a fost reluată după suspendare, iar prin încheierea din data de 05.02.2010, instanța a amânat cauza, pentru data de 26.02.2010, **pentru a da posibilitatea părâtei (Fundația B.) să facă dovada încheierii unui nou contract de locațiune între părți, precum și pentru a da posibilitatea reclamantului (Ministerului Educației Naționale) să depună cerere de renunțare la judecată.**

Referitor la invocarea de către Fundația B. în fața instanței de judecată a încheierii unui nou contract de locațiune cu Ministerul Educației Naționale, în

cadrul ministerului a existat o corespondență purtată între Direcția Generală Economic, Finanțe, Direcția Generală Juridic și Contencios, și Direcția Generală Comunicare, Relații Publice și Imagine pentru identificarea actului adițional, însă nu au fost identificate documente (registre intrare/ieșire a corespondenței deschise la registraturile ministerului) din care să rezulte faptul că numărul de înregistrare al actului adițional a fost repartizat structurilor din cadrul Ministerului Educației Naționale (*vol.5, f.193, vol.11 f.32-35*).

Pentru aceste motive, prin adresa nr.28828/25.03.2010 adresată Judecătorei Sector 2 la data de 30.04.2010 în dosarul nr..../300/2005, Ministerul Educației Naționale a comunicat că nu s-a încheiat un nou contract de locațiune (*vol.5, f.185*).

La data de 27.04.2010 Direcția Generală Juridic și Contencios din cadrul Ministerului Educației Naționale a întocmit o Notă referitor la dosarul nr..../300/2005 aflat pe rolul Judecătorei Sector 2 București în care se arăta că (*vol.5, f.196-197*): *"la termenul de judecată din data de 26.03.2010, reprezentanta pârâtei (Fundația B.) a depus instanței de judecată, în copie, un act adițional la contractul de locațiune nr.269/30.04.2004 supus cenzurii instanței, act adițional încheiat între Ministerul Educației, Cercetării și Inovării și Fundația B..*

În ipoteza în care se prezintă în instanță la termenul de judecată din data de 30.04.2010 o copie legalizată a actului adițional la contractul supus cenzurii instanței, propunem ca Ministerul Educației, Cercetării și Inovării să renunțe la cererea de chemare în judecată formulată în anul 2005".

Propunerea a fost formulată în respectiva notă, dat fiind că *actul adițional nr.16832/23.06.2009* la contractul de locațiune nr.269/30.04.2004 nu a fost identificat în cadrul ministerului, și nici numărul de înregistrare al acestuia. Doar Fundația B. s-a aflat în posesia respectivului înscris pe care l-a prezentat în copie, în extras, instanței de judecată (*vol.5, f.191-193*), iar în cursul urmăririi penale a prezentat și în original *actul adițional nr.16832/23.06.2009* (*vol.29, f.1, vol.24, f.23-25*).

Prin încheierea din data de 07.05.2010 instanța a luat act de renunțarea reclamantului Ministerul Educației Naționale la judecarea cauzei, *deoarece a fost prezentat actul adițional nr. 16832/23.06.2009 încheiat între Ministerul Educației Naționale și Fundația B. la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004, acesta fiind motivul renunțării la acțiune* (*vol.5, f.198, vol.11, f.155*).

1.3. Aspecte privind împrejurările în care a fost încheiat actul adițional nr. 16832/23.06.2009 între Ministerul Educației Naționale și Fundația B. la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 (încheiat între RA APPS și Fundația B.).

În perioada *martie – septembrie 2009*, inculpatul A., în calitate de reprezentant al Ministerului Educației Naționale (la acea dată Secretar de Stat), a încheiat cu Fundația B. *actul adițional nr.16832/23.06.2009* la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004, privind Baza Cutezătorii.

Din probele administrate în cauză, nu s-a putut stabili cu exactitate ziua în care a fost semnat de către inculpatul A. *Actul adițional nr.16832/23.06.2009* la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004, privind Baza Cutezătorii, însă s-a

stabilit în mod cert perioada în care ar fi putut fi semnat, respectiv perioada martie – septembrie 2009.

Nu s-a putut stabili cu exactitate ziua semnării, dat fiind că inculpatul A. și inculpatul C. au fost singurele persoane care au cunoscut data exactă a semnării actului adițional nr.16832/23.06.2009, iar aceștia s-au prevalat de dreptul de a nu da nicio declarație.

Pe de altă parte, existența și conținutul **Actului adițional nr.16832/23.06.2009** a fost ascunsă de inculpatul A., **prin necomunicarea acestuia direcțiilor de specialitate** din cadrul Ministerului Educației Naționale, actul fiind cunoscut prima dată cu ocazia prezentării acestuia de către Fundația B. în procesul prin care se solicita încetarea contractului de locațiune nr. 269/30.04.2004 încheiat de RAAPPS cu Fundația B. (aprilie 2010).

Deși Actul adițional nr.16832/23.06.2009 la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 a dobândit dată certă la data înregistrării în registrul Direcției Relații cu Publicul, respectiv 23.06.2009, în lipsa stabilirii cu exactitate a datei semnării acestuia, urmează a se reține ca și **perioadă certă** în care a fost semnat, perioada **martie – septembrie 2009** pentru următoarele considerente:

- actul adițional are trecută ca și dată a intrării în vigoare data de 05.03.2009, existând posibilitatea semnării la acea dată, însă înregistrarea în registrul Direcției Relații cu Publicul să fi fost făcută la o dată ulterioară, respectiv 23.06.2009;

- inculpatul A. a fost delegat să semneze acte normative și contracte începând cu data de 02.03.2009, în baza Ordinului nr.3307 din 02.03.2009;

- după cum rezultă din declarația dată în calitate de martori de către suspectii D. și E., precum și din declarația dată în calitate de suspect de F., inculpatul A. le-a cerut acestora să semneze **Actul adițional nr.16832/23.06.2009** în ultima zi a mandatului acestuia, respectiv 30 septembrie 2009, existând posibilitatea semnării actului de către inculpat și la acea dată, în condițiile în care inculpatul ar fi cerut număr de înregistrare anterior (23 iunie 2009).

Prin Ordinul nr.3307 din data de 02.03.2009, au fost stabilite atribuțiile și delegarea competenței de ordonator principal de credite a inculpatului A. (**vol.10, f.363**).

În baza respectivului Ordin, s-a delegat inculpatului A., Secretar de Stat în cadrul Ministerului Educației Naționale, competența de a exercita atribuțiile de ordonator principal de credite pentru repartizarea creditelor bugetare aprobate, angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor finanțate din bugetul Ministerului Educației Naționale, **precum și semnarea actelor normative și a contractelor**, inclusiv cele ale proiectelor finanțate din fonduri europene sau împrumuturi interne sau internaționale.

Numărul de înregistrare al actului adițional a fost solicitat la Serviciul Relații cu Publicul de la cabinetul inculpatului A..

După cum a rezultat din declarația dată **de suspectul F. (vol.33, f.152-162)**, numărul de înregistrare acordat de Serviciul Relații cu Publicul se acorda doar reclamațiilor sosite pe adresa ministerului, mai precis doar actelor venite din exteriorul ministerului și niciodată celor emenate din interiorul ministerului.

La momentul anului 2009, conform organigramei valabile la acel moment, Serviciul Relații cu Publicul se afla în subordinea directă a ministrului.

Relevantă în acest sens a fost și declarația dată în calitate de ***martor de suspectul D. (vol.1, filele 70-75)*** care, în urma neidentificării în cadrul ministerului a ***actului adițional nr.16832/23.06.2009, a solicitat Compartimentului de Registratură să precizeze dacă numărul de înregistrare a fost emis și dacă este în posesia exemplarului original.***

Suspectul a mai arătat că ***”(...) mi s-a spus verbal că acel număr este real, că există numărul, că a fost solicitat de CABINETUL SECRETARULUI DE STAT A., dar că nu este în posesia documentului. M-am adresat MINISTRULUI EDUCAȚIEI, precizând într-o Notă că există actul adițional și am propus o serie de măsuri administrative care au fost aprobate de acesta.***

(...) În anul 2010, domnul fost - SECRETAR DE STAT A., mi-a confirmat că este semnat actul adițional, dar că nu știe unde se regăsește originalul (...).”

Referitor la împrejurările în care a fost înregistrat sub nr. 16832/23.06.2009, Actul adițional la Contractul de locațiune nr. 269/2004, încheiat între RA-APPS și Fundația B., a fost audiată martora ***G. (vol.33, f. 256-266)***, care în perioada 2003 – 2013 a deținut funcția de referent la Registratură Cabinet Ministru.

Martora a arătat că îi aparține mențiunea olografă a numărului de înregistrare „, 16832, 2009, VI, 23” de pe actul adițional.

Actul adițional nr.16832/23.06.2009 nu are trecut în conținutul său data semnării acestuia, iar cu privire la data de la care urma să producă efecte, la art.11 din act se prevede ***”Prezentul contract se încheie pe o perioadă de 25 de ani, începând cu data de 05.03.2009, până la data de 05.03.2034. Contractul va putea fi prelungit cu acordul ambelor părți contractante pe bază de act adițional”***.

În lipsa menționării în cuprinsul actului a datei încheierii acestuia, urmează a fi considerată ca și dată a semnării data la care a dobândit dată certă prin înregistrarea la Direcția Relații cu Publicul, respectiv data de ***23 iunie 2009, chiar dacă în act se prevede că urma să producă efecte începând cu data de 05.03.2009.***

La solicitarea Direcției Naționale Anticorupție de a prezenta Registrul în care a fost înregistrat actul adițional nr.16832/23.06.2009, prin adresa nr.2248/20.10.2017 Ministerul Educației Naționale a comunicat că nu a fost găsit respectivul registru ***(vol.29, f.93-94)***.

Inculpatul A. a încheiat actul adițional nr. 16832/23.06.2009, ***fără a exista o Hotărâre de Guvern prin care să se aprobe închirierea terenurilor și construcțiilor existente în Baza Cutezătorii, proprietate publică a statului și fără a organiza o licitație publică.***

La momentul încheierii actului adițional terenurile și construcțiile existente în Baza Cutezătorii se aflau în ***domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Educației Naționale.***

Astfel, prin H.G. nr. 160/03.03.2005 privind transmiterea unui imobil din proprietatea privată a statului și din administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" în proprietatea publică a statului și în administrarea Ministerului Educației Naționale, s-a aprobat

transmiterea Bazei "Cutezătorii", formată din construcțiile și terenul aferent proprietate privată a statului, situată în ..., împreună cu mijloacele fixe din administrarea RAAPPS în proprietatea publică a statului și în administrarea MEC.

Având în vedere faptul că la momentul încheierii actului adițional nr. 16832/23.06.2009, Baza Cutezătorii *se afla în proprietatea publică a statului* și în administrarea Ministerului Educației, la încheierea acestuia *erau aplicabile dispozițiile art. 14 și 15 din Legea nr.213/1998 privind bunurile proprietate publică*, dispoziții încălcate de inculpatul A. în lipsa aprobării închirierii printr-o Hotărâre de Guvern și prin neorganizarea unei licitații publice.

Inculpatul A. a încheiat actul adițional fără a avea acordul ministrului Educației de la acel moment, *H.*, care a arătat că (*vol.28, f.5-13, vol.33, f.278-282*), a refuzat prelungirea contractului din anul 2004 încheiat de Fundația B. cu RAAPPS cu motivarea că *"din clauzele contractului rezulta că era valabil până în anul 2014"*.

Martora a mai precizat că nu i-a solicitat inculpatului A. să încheie actul adițional aferent contractului de locațiune încheiat de RA-APPS cu Fundația B..

La momentul semnării Actului adițional nr.16832/23.06.2009, se afla în curs de judecată cererea formulată de Ministerul Educației Naționale tocmai pentru încetarea contractului de locațiune nr. 269/30.04.2004.

La momentul încheierii Actului adițional nr.16832/23.06.200,9 inculpatul A. a cunoscut caracterul nelegal al actului, dat fiind că nu a cerut nici avizele direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului.

Astfel, deși pe actul adițional prezentat în original de către Fundația B. figurează semnăturile suspectilor *E.*, în calitate de Director General la Direcția Generală Buget Finanțe Patrimoniu și Investiții, *D.*, în calitate de Director General Adjunct la Direcția Generală Juridic și Control din cadrul Ministerului Educației Naționale, *F.*, în calitate de Director General la Direcția Generală Logistică, și martora *I.*, în calitate de consilier juridic, *în realitate semnăturile acestora au fost falsificate, după cum s-a stabilit prin Raportul de expertiză criminalistică nr.376 din data de 14.12.2017 (vol.39, f.1-20).*

Prin Raportul de expertiză criminalistică nr. 27 din data de 31.01.2018, s-a stabilit că semnătura de la rubrica locator de pe actul adițional nr.16832/23.06.2009, a fost executată de inculpatul A. (vol.39, f. 117-127).

Inculpatul A. a încercat obținerea avizelor la o dată ulterioară (în ultima zi a mandatului Guvernului din care făcea parte), după cum rezultă și din declarațiile date în calitate de martori de către suspecții *E., D., F.*

După cum a rezultat din declarațiile date în calitate de martori de *D. (vol. I, f.70-75), F. (vol.33, f.152-162)* și *E. (vol.39, f.54-61)*, inculpatul A. le-a cerut acestora să fie de acord să semneze **actul adițional nr.16832/23.06.2009**, la sfârșitul lunii septembrie-începutul lunii octombrie 2009, urmărind în acest mod a se da o aparență de legalitate actului respectiv.

Pentru a stabili condițiile de formă pe care ar fi trebuit să le îndeplinească **actul adițional nr.16832/23.06.2009** și semnăturile care ar fi trebuit obligatoriu să se regăsească pe acesta, s-au solicitat toate contractele încheiate de Ministerul Educației Naționale în perioada 2008-2009.

Prin adresa nr.246F/DGJ/15.11.2017, Ministerul Educației Naționale a transmis un număr de 107 contracte încheiate în anul 2008 și 65 contracte încheiate în anul 2009 (*vol.20 și 21*).

Din analiza contractelor menționate a rezultat că toate au menționată data încheierii care corespunde cu data intrării în vigoare, și nu ca în cazul actului adițional nr. 16832/23.06.2009, când data intrării în vigoare este anterioară datei la care a fost înregistrat la Departamentul Relații cu Publicul.

Toate contractele poartă semnătura Secretarului General, ceea ce nu se întâmplă în cazul actului adițional nr. 16832/23.06.2009.

S-a precizat faptul că au fost identificate un număr de 32 contracte semnate chiar de inculpatul A. pentru ministrul H. și toate îndeplinesc condiția datării, a semnăturii Secretarului General, precum și ștampila direcției inițitoare (*vol.21, f.100-308*) și an. Rezultă așadar că inculpatul A. știa foarte clar ce condiții de formă ar fi trebuit să îndeplinească și Actul adițional nr. 16832/23.06.2009.

Faptul că inculpatul a cunoscut caracterul nelegal al **Actului adițional nr.16832/23.06.2009** a rezultat și din aceea că, după semnarea actului, a încercat să ascundă existența acestuia, prin necomunicarea direcțiilor de specialitate din minister.

Inculpatul A. a fost singura persoană care a semnat și a cunoscut existența **actului adițional nr. 16832/23.06.2009**, *motiv pentru care ar fi trebuit imediat după semnare să îl înainteze direcțiilor de specialitate în vederea aducerii la îndeplinire și a supravegherii respectării facilităților prevăzute în contract (estimate nejustificat la o valoare de 400.000 euro), fapt care nu s-a întâmplat, existența actului fiind ascunsă în totalitate de inculpat.*

Astfel, fiind audiată martora J. (vol.28, f.14-18), persoană care, în calitate de director general, în cadrul Direcției Generale Învățământ Preuniversitar din Ministerul Educației, ar fi trebuit să supravegheze respectarea facilităților din contract, a arătat că "am luat cunoștință de acestea la nivelul anului 2013, în urma unui control efectuat de către Curtea de Conturi a României."

În lipsa avizelor direcțiilor de specialitate, inculpatul A. a fost singura persoană care a avut unica contribuție în stabilirea cuantumului chiriei modice de 9000 euro/lună care trebuia plătită de Fundația B., precum și în stabilirea și evaluarea facilităților prevăzute în contract.

Prin necomunicarea actului adițional nr.16832/23.06.2009 către direcțiile ce ar fi trebuit să supravegheze modul de respectare a obligațiilor contractuale, inculpatul A. a urmărit să ascundă existența acestuia, dat fiind că singurul exemplar original al înscrisului s-a aflat doar la Fundația B., înscris prezentat în original în cursul urmăririi penale.

S-a reținut că o dovadă în plus a faptului că inculpatul A. a urmărit ascunderea existenței actului adițional, o constituie și faptul că în cadrul Ministerului Educației Naționale nu a fost identificată nici măcar o copie a acestuia, ministerul luând cunoștință de existența actului abia când a fost prezentat în instanță în copie, în extras (aprilie 2010).

Inculpatul A. a semnat actul adițional nr.16832/23.06.2009, în condiții avantajoase pentru Fundația B. și în detrimentul Ministerului Educației Naționale, după cum rezultă din analiza conținutului acestuia.

Astfel,

- Deși contractul de locațiune nr.269/30.04.2004 încheiat între RAAPPS și Fundația „B.”, încheiat pentru o perioadă de 10 ani, **expira la data de 05.03.2014 (peste 5 ani de la data semnării respectivului act adițional)** **locatorul a convenit cu locatarul prelungirea contractului cu 25 de ani, respectiv până la data de 05.03.2034, fără a exista o justificare a acestei prelungiri;**

- Prin clauzele prevăzute în actul adițional la pct. III (prin care s-au modificat prevederile art. 8 lit. c și d din contract, în fapt contract de concesiune), **locatarului i s-a dat libertatea cesionării drepturilor din contract și a asocierii în participațiune cu bunurile proprietate publică a statului cu obligația de a informa locatorul cu privire la asocieri sau cesiuni de drepturi, în condițiile în care încheierea unui contract de închiriere/concesiune pentru bunuri proprietate publică a statului se efectuează, conform legii, doar prin licitație publică;**

- Prin încheierea actului adițional nr.16832/23.06.2009 **locatorul a acceptat să fie informat ulterior despre orice îmbunătățiri, amenajări și instalații la bunurile închiriate**, deși locatarul, Fundația „B.”, a dat dovadă de „rea credință” și în perioada 2004-2009 a încălcat în mod frecvent prevederile art. 8 din Contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 (după cum a constatat Curtea de Conturi a României cu ocazia controlului din 2013-vol.3, f.24-187), întrucât:

- A efectuat îmbunătățiri, amenajări și instalații la bunurile închiriate fără acordul scris al locatorului (perioada 2007 - 2009);

- A edificat o serie de construcții și s-a asociat în participațiune cu bunuri care făceau obiectul contractului fără acordul prealabil în scris al locatorului. Astfel a obținut autorizații de construire și a edificat construcții, precum: spații alimentație publică - Club K. (conform autorizație de construire nr. 173/9G/7294/27.02.2007), centru de întreținere (conform autorizației de construire nr. 908/35G/34845/17.07.2008), centru de întreținere, sală evenimente și restaurant (autorizație de construire nr. 289/14G/56184/08.04.2009);

După încheierea actului adițional nr. 16832/23.06.2009, a continuat să efectueze îmbunătățiri, amenajări și instalații fără a-l informa pe locator în legătură cu acestea, deși și-a asumat această obligație. **De altfel, Fundația B. a efectuat lucrări de construcții, modificări, extinderi etc. și în perioada când se afla în proces cu Ministerul Educației și Cercetării pentru încetarea contractului de locațiune (2005-2009).**

Actul adițional nr. 16832/23.06.2009 încheiat între Ministerul Educației Naționale și Fundația B. cuprinde și modificări la capitolul II - Plata chiriei din contractul de locațiune nr. 269/2004 în sensul că pe lângă chiria de 9000 EURO/lună (la care se adaugă TVA) s-a stabilit acordarea de facilități în sumă de 400.000 EURO/an, gratuit de Fundația B., astfel:

- antrenamente tenis - aprox. 120.000 euro/an (200 abonamente a 50 euro

/lună pentru 12 luni)

- abonamente la Clubul sportiv - aprox. 100.000 euro/an (75 abonamente a 1350 de euro/an)

- teren de fotbal - aprox. 30.000 euro/an

- facilități pentru elevi - 150.000 euro/an

Aceste facilități urmau să se deruleze conform unui program stabilit ulterior încheierii actului adițional, agreat de ambele părți, prin acordarea acestora urmărindu-se realizarea următoarele obiective:

-în fiecare an un număr de 200 copii vor putea beneficia gratuit de abonament de tenis (antrenor, teren mingi tenis);

-în fiecare an vor fi puse la dispoziția MEC un număr de 75 abonamente anuale la Clubul sportiv ce funcționează în incinta Bazei "Cutezătorii" - abonamente ce vor include accesul la piscină, aerobic, fitness;

-un teren de fotbal din cele două terenuri aflate în incinta Bazei "Cutezătorii" va fi pus la dispoziția MEC câte 6 ore în fiecare zi;

-realizarea a două competiții naționale de tenis pentru un număr de minim 100 de elevi;

-asigurarea pregătirii a patru echipe de tenis de la unul dintre cluburile sportive școlare din București, stabilite de MEC, în vederea participării la competiții naționale; sprijinirea a doi sportivi desemnați de MEC în vederea participării la cel puțin 2 turnee în străinătate.

Nu există niciun înscris care să susțină modul de stabilire și evaluare a respectivelor facilități.

La data efectuării acțiunii de verificare de către Curtea de Conturi a României la Ministerul Educației Naționale (iunie 2013) (vol.3, f.24-187), s-a constatat faptul că prevederile actului adițional nr. 16832/23.06.2009 în legătură cu acordarea și derularea facilităților nu s-au aplicat. Programul la care s-au angajat părțile contractante pentru derularea facilităților nu a fost întocmit/stabilit până la acea dată, astfel că Fundația B. nu a pus la dispoziția ministerului facilități sub formă de abonamente pentru perioada 05.03.2009 - 30.06.2013.

De altfel, pentru perioada iunie 2009 - mai 2010, facilitățile prevăzute în actul adițional nici nu aveau cum să fie aplicate, din moment ce conținutul actului a fost ascuns chiar de către inculpatul A..

Dat fiind că în urma controlului Curții de Conturi s-a constatat că facilitățile prevăzute în actul adițional nu au fost aplicate, în sensul că în perioada 23.06.2009 – iunie 2013, Fundația B. a exploatat Baza Cutezătorii în scop exclusiv personal, s-a stabilit un program de recuperare a facilităților într-un termen foarte scurt.

În realitate, prin programul de recuperare a facilităților s-a urmărit de fapt doar crearea unei aparențe pentru recuperarea prejudiciului constatat de Curtea de Conturi, prin neurmărirea aplicării facilităților stabilite în actul adițional.

În fapt, s-a reținut că nici nu aveau cum să se recupereze facilitățile nerealizate în 4 ani doar în câteva luni, dat fiind că scopul pentru care Baza Cutezătorii a fost trecută în administrarea Ministerului Educației și Cercetării a fost tocmai acela al *desfășurării unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță, după cum s-a arătat în nota de fundamentare la HG*

160/03.03.2005, activități care au fost împiedicate timp de patru ani.

Practic, timp de patru ani toate activitățile sportive specifice copiilor și elevilor au încetat, întrucât aceștia nu au mai avut acces gratuit și în mod organizat la terenurile de sport. Totodată, Ministerul Educației Naționale a fost lipsit de un important patrimoniu pentru promovarea, susținerea și desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță.

Or, aceste activități nu aveau cum să fie recuperate, dat fiind că fiecare activitate ar fi trebuit să se desfășoare la momentul oportun și nu după 4 ani (de exemplu activitățile de antrenament ale copiilor (juniori) cu o vârstă de 14 ani, cum ar fi fotbal pe teren cu dimensiuni standard sau tenis, care frecventau cursurile gratuite organizate de Palatul Național al Copiilor și care trebuiau să se desfășoare la nivelul anului 2009, nu ar mai fi putut să fie recuperate la nivelul anului 2013, când copii depășeau vârsta junioratului), eventual s-ar fi putut vorbi cel puțin ca de la acel moment Baza Cutezătorii să fie utilizată potrivit scopului stabilit prin H.G. 160/03.03.2005.

Prin împiedicarea copiilor de a avea acces nelimitat și gratuit în Baza Cutezătorii, s-a redus drastic aria de selecție a copiilor talentați proveniți din familii cu venituri ce nu le permiteau susținerea activităților acestora în cluburi private.

Faptul că facilitățile prevăzute în actul adițional au fost stabilite exclusiv în scopul de a crea aparența de legalitate a actului în privința valorii acestuia precum și pentru a justifica chiria de doar 9000 euro/lună (400.000 euro valoare facilități), și nu în scopul de a da posibilitatea elevilor de a avea acces gratuit în Baza Cutezătorii, rezultă și din aceea că la momentul încheierii actului, Fundația B. schimbase în fapt scopul utilizării Bazei Cutezătorii (care era desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță), folosind-o în scopuri comerciale, inclusiv prin subînchirierea parțială către firme al căror obiect de activitate este alimentația publică, acțiuni de divertisment ori tratamente de întreținere și relaxare (restaurante, cluburi, baruri, fitness, SPA), pe terenul proprietate publică a statului funcționând terase, pizzerii, cluburi, baruri ș.a.

Pe de altă parte, facilitățile nu puteau fi cuantificate în vreun fel, scopul pentru care a fost trecută Baza Cutezătorii în administrarea Ministerului Educației Naționale fiind tocmai acela de a permite accesul gratuit al elevilor la terenurile de sport din incinta Bazei Cutezătorii.

După cum s-a arătat în Nota de fundamentare la H.G. 160/2005, "(...) Până în anul 2003 când această bază a fost transferată în administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" aceasta a fost frecventată de elevii de la cercurile de tenis de câmp și fotbal ale **Palatului Național al Copiilor**, care își puteau desfășura activitatea (antrenamente, cursuri de inițiere, competiții sportive, etc).

Tot în Baza Cutezătorii a fost stabilit sediul Centrului Național de Excelență, prin Hotărârea Guvernului nr.34/2003.

Prin transferul acesteia învățământul a fost lipsit de un important patrimoniu, strict necesar pentru desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță".

Actul adițional a fost încheiat așadar în condiții total dezavantajoase pentru Ministerul Educației Naționale care a încasat doar o chirie de 9000 euro/lună, dat fiind că elevii și copiii ar fi trebuit să aibă acces gratuit în incinta Bazei Cutezătorii, iar accesul elevilor la terenurile de sport nu ar fi putut fi cuantificabil în niciun fel.

Faptul că accesul elevilor în Baza Cutezătorii nu putea fi cuantificabil în niciun fel, rezultă și dintr-o scurtă comparare a clauzelor prevăzute în actul adițional nr. 16832/23.06.2009 cu cele prevăzute în Contractul de asociere încheiat în anul 2001 între Ministerul Educației Naționale și Fundația B..

Astfel, **contractul de cooperare nr.11505/28.09.2001** încheiat între Ministerul Educației și Fundația B. a vizat cooperarea și asocierea părților în vederea întreținerii, modernizării și exploatării Bazei Cutezătorii, iar construcțiile de orice natură, realizate prin investițiile făcute de Fundația B. în Baza Cutezătorii, rămâneau în patrimoniul Ministerului Educației și Cercetării.

Contractul de cooperare nr.11505/28.09.2001 a fost încheiat pe o durată de 15 ani, iar pentru realizarea scopului contractului, **Fundația B. avea obligația să investească în Baza Cutezătorii suma totală de 345.000 euro.**

Fundația B. își asuma următoarele obligații:

- să nu schimbe destinația și specificul bazei;
- să renoveze și să aducă baza la standarde europene;
- să investească în baza materială și să modernizeze terenurile de tenis;
- să înființeze o școală de tenis în scopul descoperirii și promovării de noi talente;
- să înființeze o secție de performanță (echipă) în domeniul tenisului;
- să asigure desfășurarea de activități extrașcolare pe perioada întregului an școlar;
- să creeze o bază solidă pentru educația fizică primară;
- să construiască o piscină și să înființeze o școală de înot;
- să obțină toate avizele și aprobările necesare în vederea bunei funcționări a bazei;
- să plătească toate utilitățile consumabile;
- să instaleze nocturna pe cel puțin trei terenuri de tenis;
- să construiască un teren acoperit;
- să organizeze terenuri de tenis pe trei suprafețe diferite (zgură, ciment, sintetic);
- să creeze 50 de locuri de cazare în vederea organizării de tabere naționale și internaționale;
- să creeze o sală de audiție muzicală, o bibliotecă, o sală de expoziții în vederea organizării de expoziții ale elevilor talentați;

Potrivit art.8 din contract,

(1) **Investițiile realizate rămân câștigate Ministerului Educației și Cercetării la data încetării contractului.**

(2) Fundația virează în primul an, în termen de 10 zile de la întocmirea bilanțului contabil, **un procent de 10% din veniturile rămase după acoperirea cheltuielilor privind exploatarea bazei**, prin desfășurarea activităților ce fac obiectul prezentului contract, în contul Ministerului Educației și Cercetării,

pentru finanțarea activității instructiv-educative desfășurate în Centrul Național de Excelență, cu sediul în Baza Cutezătorii”.

Potrivit art.3 alin.3 din contract, ***clauza prevăzută la art.8 (2) se revizuieste anual, fără a depăși 51% din veniturile rămase după acoperirea cheltuielilor privind exploatarea bazei.***

Spre deosebire de clauzele Contractului de cooperare nr.11505/28.09.2001, contract prin care s-a urmărit desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță, actul adițional nr. 16832/23.06.2009 a fost încheiat în interesul exclusiv comercial al Fundației B. și în detrimentul total al Ministerului Educației Naționale privind desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță

În clauzele contractului încheiat în anul 2001, Ministerul Educației Naționale *ar fi trebuit să încaseze un procent de 10% din veniturile rămase după acoperirea cheltuielilor privind exploatarea bazei, clauză care se modifica anual, putând ajunge până la 51% din veniturile rămase după acoperirea cheltuielilor privind exploatarea bazei.*

Or, în actul adițional semnat de inculpatul A., chiria a fost stabilită la 9000 euro/lună pentru o perioadă de 25 de ani și fără posibilitatea de revizuire a acesteia.

De asemenea, nu a fost prevăzută nicio obligație pentru Fundația B. de a investi vreo sumă de bani în vederea susținerii activităților științifice, culturale, sportive și artistice de performanță, așa cum a fost în contractul din 2001, unde s-a prevăzut obligația de a investi **345.000 euro**.

Prin Nota de fundamentare la HG 160/2005 se face referire și la faptul că până în anul 2003 (*când această bază a fost transferată în administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat"*), ***aceasta a fost frecventată de elevii de la cercurile de tenis de câmp și fotbal ale Palatului Național al Copiilor, care își puteau desfășura activitatea (antrenamente, cursuri de inițiere, competiții sportive, etc).***

După încheierea actului adițional nr. 16832/23.06.2009, elevii de la cercurile de tenis de câmp și fotbal ale Palatului Național al Copiilor, nu au avut acces și încă nu au acces în incinta Bazei Cutezătorii, în condițiile în care până în anul 2002 au avut acces gratuit și nelimitat.

Relevantă în acest sens este și Scrisoarea deschisă adresată Ministerului Educației Naționale de către profesorii de educație fizică din cadrul Palatului Național al Copiilor, înregistrată sub nr.904/30.10.2013 (vol.18, f.219-223).

În legătură cu modul în care elevii care frecventau cercurile de tenis de câmp, fotbal, muzică ale Palatului Copiilor, au fost audiați în calitate de martori persoanele care și-au desfășurat activitatea în cadrul Palatului Național al Copiilor în calitate de antrenori, profesori (*martorul L. (vol.28, f. 54-77); martorul M. (vol.28, f.78-146); martorul N. (vol.28, f.48-53); martora O. (vol.28, f.41-47); martora P. (vol.28, f.27-40).*

Față de cele de mai sus, s-a constatat că singurul scop pentru care au fost introduse în contract facilitățile, care au fost și evaluate în mod nejustificat la suma de 400.000 euro/an, și de care ar fi trebuit să beneficieze elevii, a fost doar pentru a da o aparență de legalitate a contractului în privința valorii acestuia.

Practic, în schimbul unei chirii modice de 9000 euro/lună (în condițiile în

care Fundația B., doar de la *SC Q. SRL (Club K.) încasa o chirie lunară de 10.000 euro, pentru un spațiu comercial în suprafață de 372 mp, respectiv 18.600 euro de la aceeași societate comercială, pentru un spațiu comercial în suprafață de 1600 mp. – total 28.600 euro/lună*), Fundația B. a exploatat Baza Cutezătorii în scopuri exclusiv comerciale, fără a avea nicio obligație de a investi vreo sumă de bani în vederea susținerii activităților culturale, artistice și sportive ce ar fi trebuit să se desfășoare în incinta Bazei Cutezătorii, așa cum s-a prevăzut de exemplu în contractul din 2001.

Pe de altă parte, scopul pentru care ar fi trebuit să fie încheiat actul adițional ar fi fost (așa cum s-a prevăzut și în Nota de fundamentare la H.G. 160/2005) tocmai cel al susținerii în mod gratuit a unor activități culturale, artistice și sportive de performanță, și nu pentru a acorda Fundației B. dreptul de folosință, aproape cu titlu gratuit (chirie doar de 9000 euro/lună), asupra Bazei Cutezătorii, iar dreptul de acces al copiilor și elevilor să aibă un caracter accesoriu.

Prin modul în care a fost întocmit actul adițional nr.16832/23.06.2009, nu s-a urmărit în niciun fel scopul pentru care a fost trecută Baza Cutezătorii din administrarea RAAPPS în cea a Ministerului Educației Naționale, așa cum a fost prevăzut în Nota de fundamentare la HG nr.160/2005, respectiv *desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță*.

În cuprinsul Notei de fundamentare menționată se arăta că *"Prin transferul (în administrarea RAAPPS) acesteia (Bazei Cutezătorii) învățământul a fost lipsit de un important patrimoniu, strict necesar pentru desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță"*.

Adoptarea H.G. nr.160/2005 a avut așadar ca scop remedierea neajunsurilor create de H.G. nr. 1573/18.12.2003, prin care Baza Cutezătorii a fost transferată din administrarea Ministerului Educației Naționale, urmare căruia a fost blocat accesul copiilor/elevilor la Baza "Cutezătorii".

Așadar, prin actul adițional nr.16832/23.06.2009 ar fi trebuit să se urmărească tocmai remedierea neajunsurilor create de H.G. nr. 1573/18.12.2003, prin care Baza Cutezătorii a fost transferată din administrarea Ministerului Educației Naționale, și nu de a da în continuare dreptul Fundației B. de a exploata Baza Cutezătorii în condiții pur comerciale stipulate în contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 încheiat cu RA APPS, drept de care a uzat inclusiv după trecerea Bazei în proprietatea publică a statului și în administrarea Ministerului Educației Naționale.

S-a reținut ca important de menționat și faptul că, în timp ce Ministerul Educației Naționale se afla în plin proces cu Fundația B. pentru încetarea contractului de locațiune nr. 269/30.04.2004 încheiat cu RA APPS, tocmai pentru a se putea atinge astfel scopul pentru care a fost trecută Baza Cutezătorii în administrarea Ministerului Educației și Cercetării, inculpatul A. a încheiat actul adițional nr.16832/23.06.2009 în condiții chiar mai avantajoase pentru Fundația B. decât cele prevăzute în contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004.

Pentru a se crea aparența urmăririi scopului pentru care a fost trecută Baza Cutezătorii în administrarea Ministerului Educației și Cercetării, în cuprinsul

actului adițional a fost inserată clauza privitoare la acordarea anumitor facilități, facilități care în fapt au avut un caracter accesoriu, dat fiind că la momentul încheierii actului, terenurile și construcțiile din incinta Bazei erau exploatate în interes exclusiv comercial.

Mai mult, pentru a da aparența validității actului adițional în privința valorii, s-a procedat chiar și la o evaluare a facilităților de care ar fi trebuit să beneficieze elevii, **în condițiile în care scopul principal ar fi trebuit să fie în primul rând accesul gratuit și nelimitat al elevilor în Baza Cutezătorii** și, apoi, obținerea unor venituri de Fundația B. din activități comerciale de exploatare a Bazei.

În fapt, lucrurile au stat tocmai invers, în sensul că prin actul adițional s-a dat prioritate exploatării în scopuri comerciale a Bazei Cutezătorii de către Fundația B. care a avut posibilitatea astfel să încaseze venituri din închirierea de spații comerciale, folosința terenurilor sportive, abonamente la centrul de întreținere și fitness etc, în timp ce de așa-zisele facilități urma să beneficieze un număr redus de elevi, iar accesul acestora în Bază să se facă în condiții limitate.

Așadar, valoarea facilităților prevăzută în actul adițional nu poate fi luată în considerare ca și contribuție a Fundației B. la **desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță, din moment ce accesul elevilor în incinta Bazei Cutezătorii trebuia să fie nelimitat și neîngrădit în niciun mod, acesta trebuind să fie scopul principal al contractului.**

La nivelul anului 2013, când a fost desfășurată misiunea de audit de către Curtea de Conturi a României (**vol.3, f. 24-187**), s-a constatat că, *după preluarea Bazei Cutezătorii Fundația B. a îngădit accesul elevilor și copiilor la baza materială (clădiri, terenuri de tenis, fotbal, piscine), proprietate publică a statului, împiedicându-i astfel să desfășoare activități științifice, culturale, sportive și artistice, care, conform Notei de fundamentare la H.G. nr. 160/2005, au constituit însăși rațiunea trecerii Bazei Cutezătorii de la RA APPS la MEC. Utilizarea spațiilor închiriate Fundației B. de către cei ce doreau să practice un sport (tenis, fotbal, înot) s-a făcut exclusiv contra cost.*

La momentul efectuării controlului, s-a mai constatat că Fundația B. a schimbat scopul utilizării Bazei Cutezătorii (care era desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță), folosind-o în scopuri comerciale, inclusiv prin subînchirierea parțială către firme al căror obiect de activitate este alimentația publică, acțiuni de divertisment ori tratamente de întreținere și relaxare (restaurante, cluburi, baruri, fitness, SPA), pe terenul proprietate publică a statului funcționând terasa R., pizzeria S., cluburile K., Ș., T. și Ț., barul U. ș.a.

După încheierea actului adițional nr.16832/23.06.2009, la nivelul Ministerului Educației și Cercetării s-a continuat aplicarea prevederilor din *contractul de locațiune nr. 269/ 30.04.2004* încheiat de RA APPS și Fundația B., Ministerul Educației Naționale încasând o chirie lunară de 9000 Euro pentru Baza Cutezătorii, sumă virată la bugetul de stat.

Argumentele din Nota de fundamentare la H.G. nr. 160/2005 pentru trecerea Bazei Cutezătorii de la RA APPS la MEC, respectiv **”în vederea desfășurării unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de**

performanță” nu au fost materializate.

Faptul că, după încheierea actului adițional nr. 16832/23.06.2009 între Ministerul Educației Naționale și Fundația B., aceasta din urmă a desfășurat aproape exclusiv activități comerciale, a rezultat și din aceea că a închiriat în scopuri exclusiv comerciale spații și terenuri din incinta Bazei Cutezătorii, fiind identificate un număr de 20 de contracte indicate în actul de sesizare la filele 31-35.

Doar din contractele de închiriere menționate, încheiate și derulate în perioada iunie 2009-martie 2018, Fundația B. a obținut venituri foarte mari (venituri de peste 7.000.000 euro), plătind către Ministerul Educației Naționale doar suma de 945.000 euro (9000 euro/lună).

S-a precizat că restul suprafeței de teren și a construcțiilor din incinta Bazei Cutezătorii au fost folosite de Fundația B. în scopuri exclusiv comerciale (centru SPA, terenuri sportive, bazine înot, etc.), pentru exploatarea cărora nu a plătit altceva în afară de chiria de 9000 euro/lună.

Practic, Fundația B., în schimbul unei chirii modice de 9000 euro/lună, a exploatat întreaga suprafață de teren și construcțiile existente în Baza Cutezătorii, fie prin închirierea unor terenuri și construcții către diverse societăți comerciale, fie în mod direct (centru SPA, terenuri sportive, bazine înot etc.).

1.4. Aspecte privind existența și întinderea prejudiciului cauzat ca urmare a încheierii actului adițional nr. 16832/23.06.2009 între Ministerul Educației Naționale și Fundația B. la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 (încheiat între RA APPS și Fundația B.).

Având în vedere clauzele inserate în actul adițional nr.16832/23.06.2009, a rezultat că acesta a avut în principal o componentă comercială, deși chiria a fost stabilită doar la suma 9000 euro/lună și, în mod secundar, o componentă educațională.

Dat fiind ***caracterul preponderent al componentei comerciale***, constând în chiria care ar fi trebuit plătită Ministerului Educației Naționale, în cauză s-a dispus efectuarea unei expertize tehnice topografică și de evaluare, având ca obiective ***ridicarea topo-planimetrică pentru terenul și construcțiile aferente Bazei Cutezătorii, precum și stabilirea valorii de piață (circulație) a chiriei aferente acestui imobil (teren + construcții).***

Prin Raportul de expertiză tehnică topografică (vol.38, f. 1-15) s-a arătat că în anul 2004 (martie), pe baza măsurătorilor efectuate de persoana autorizată V., a fost întocmită documentația cadastrală a imobilului în cauză, cu ocazia trecerii acestui imobil din administrarea Agenției Naționale a Taberelor și Turismului Școlar, în administrarea RA APPS, fiind întocmit planul de situație la scara 1:500.

În anul 2007 a fost întocmită și avizată de către OCPI București documentația cadastrală pentru imobilul în cauză, fiind constatate diferențe privind construcțiile care au fost edificate pe suprafața terenului ulterior anului 2007.

Pe baza documentelor analizate precum și din constatările făcute pe teren, expertul a concluzionat următoarele: ***”Suprafața măsurată a terenului ce formează obiectul cauzei este de 57.756 mp (egală cu cea din documentația cadastrală, dar diferită față de suprafața rezultată din măsurătorile persoanei***

autorizate V., adică 57.093,95 mp).”

Raportat la suprafața de teren constatată prin raportul de expertiză tehnică topografică și a construcțiilor existente la momentul preluării Bazei Cutezătorii de către Fundația B., prin Raportul de expertiză de evaluare sau concluzionat următoarele privitor la valoarea de piață a chiriei pentru întregul imobil (vol.23, f. 14-133):

- valoarea de piață (de circulație) a Chiriei / a Redevenței lunare, pe o lună de zile, pentru întreaga proprietate, supusă analizei, este de 111.825,36 EURO /imobil/lună,

- valoarea de piață (de circulație) a Chiriei / a Redevenței lunare, pentru perioada iulie 2009 – ianuarie 2018, pentru întreaga proprietate, supusă analizei, este de 11.518.011,76 EURO.

Prin raportul de expertiză s-a estimat valoarea de circulație (de piață) a chiriei Imobilului – Teren + Construcții, Baza Cutezătorii (existente la nivelul anului 2001, data încheierii Contractului de Cooperare nr.11505/28.09.2001 – între Ministerul Educației Naționale și Fundația B.), situat în .... – respectiv la nivelul datei de 23.06.2009, data încheierii actului adițional nr.16832/23.06.2009.

Din Raportul de expertiză întocmit în cauză a rezultat o valoare totală de circulație la **construcții în sumă de 786.851 Euro** și o valoare totală de circulație la **teren în sumă de 32.760.756 Euro (valoare totală de circulație construcții și teren de 33.547.607 Euro).**

Imobilul – Teren + Construcții (existente și înregistrate în contabilitate), așa cum au fost preluate la nivelul anului 2001 prin Contractul de Cooperare nr.11505/28.09.2001 – încheiat între Ministerul Educației și Cercetării și Fundația B., se compune din :

-Teren în suprafață totală de **57.756 mp** cu o C/val. de piață/circulație de : **32.760.756 Euro;**

-Construcții în suprafață totală construită la sol de 4.867,63 mp și în suprafață totală construită desfășurată de 5.121,33mp, plus împrejmuiri în lungime de 987,24 ml, cu o C/val. de piață/circulație fara TVA de 19% a tuturor construcțiilor (Anexa nr.30), de **786.851 Euro.**

TOTAL VALOARE IMOBIL = 33.547.607 Euro.

Raportat la cele de mai sus, prin raportul de expertiză s-a estimat o **valoarea de piață a chiriei pentru întreg imobilul** (teren+construcții) la suma de **111.825,36 Euro/lună, din care:**

- valoarea de piață (de circulație) a Chiriei /a Redevenței lunare, pe o lună de zile, pentru întreaga suprafață de teren intravilan, supusă analizei, este de 109.202,52 Euro/teren/lună (1,89 euro/mp/lună),

- valoarea de piață (de circulație) a Chiriei /a Redevenței lunare, pe o lună de zile, pentru construcții, supusă analizei, este de 2622,84 Euro/lună (0,53 euro/mp/lună).

Având în vedere **caracterul preponderent comercial** al actului adițional nr.16832/23.06.2009 (în condițiile în care componenta educațională avea caracter secundar), la stabilirea valorii de piață a terenurilor/construcțiilor, și pe cale de consecință și a valorii de circulație a chiriei, expertiza a avut în vedere ca și comparabile valori de piață ale unor imobile de pe piața privată.

La estimarea valorii construcțiilor, respectiv a contravalorii chiriei aferente construcțiilor, nu au fost avute în vedere construcțiile edificate de Fundația B. în incinta Bazei Cutezătorii după momentul preluării acesteia, ci doar cele existente la nivelul anului 2001 și preluate la acel moment.

Din Raportul de expertiză tehnică topografică întocmit în cauză a rezultat că, față de construcțiile existente și preluate de Fundația B. la nivelul anului 2001, aceasta a mai edificat construcții pe o suprafață de peste 9250 mp.

Fundația B. ar fi trebuit să plătească, doar pentru folosința terenului în suprafață totală de 57.756 mp, suma de 109.202,52 Euro/teren/lună (1,89 euro/mp/lună), în realitate plătind doar 9000 euro/lună (0,1558 euro/mp/lună).

Practic, Fundația B. a edificat construcții noi pe terenul din incinta Bazei Cutezătorii, pentru care a încasat chirii la prețul pieței, cum ar fi de exemplu din contractele de locațiune încheiate cu SC Q. SRL (Club K.) - 18.600 euro plus TVA/lunar (11,625 euro/mp/lună) (începând cu iunie 2014 - 15.000 euro plus TVA lunar (9,375 euro/mp/lună)) pentru spațiul comercial în suprafață totală de 1600 mp (1599,18 mp constatați prin expertiză) și anexe, și din contractul de locațiune încheiat cu SC W. SRL - 10.000 euro lunar pentru un spațiu comercial în suprafață de 300 mp (460,36 mp constatați prin expertiză) (21,722 euro/mp/lună).

În schimbul unei chirii de doar 0,1558 euro/mp/lună, Fundația B. a încasat sume foarte mari doar din închirierea unor spații comerciale edificate în incinta Bazei Cutezătorii.

Caracterul preponderent comercial al Actului adițional nr.16832/23.06.2009, i-a permis Fundației B. să edifice construcții, îmbunătățiri, amenajări etc., pe care să le exploateze în scopuri pur comerciale.

Așadar, având în vedere caracterul preponderent comercial al actului adițional nr.16832/23.06.2009, stabilirea cuantumului chiriei ar fi trebuit să fie pentru suprafața de teren exploatată de cel puțin ***1,89 euro/mp/lună, și nu doar de 0,15 euro/mp/lună (9000 euro/lună pentru întreaga Bază Cutezătorii în suprafață de peste 57.000 mp.)***

Așa cum s-a arătat mai sus, evaluarea facilităților din contract la suma de 400.000 euro/an a fost una nereală și nejustificată din moment ce prin încheierea actului adițional nr. 16832/23.06.2009 trebuia să se urmărească cu prioritate atingerea scopului pentru care Baza Cutezătorii fusese trecută din proprietatea privată a statului și administrarea RAAPPS în proprietatea publică a statului și administrarea Ministerului Educației Naționale, așa cum a fost prevăzut în Nota de fundamentare la H.G. nr.160/2005, respectiv ***desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță.***

Prin actul adițional nr.16832/23.06.2009 ar fi trebuit să se urmărească tocmai remedierea neajunsurilor create de H.G. nr. 1573/18.12.2003, prin care Baza "Cutezătorii" a fost transferată din administrarea Ministerului Educației și Cercetării, ***și nu de a da în continuare dreptul Fundației B. de a exploata Baza Cutezătorii în condiții pur comerciale stipulate în contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 încheiat cu RA APPS, drept de care a uzat inclusiv*** după trecerea Bazei în proprietatea publică a statului și în administrarea Ministerului Educației și Cercetării.

Prejudiciul cauzat bugetului Ministerului Educației Naționale prin încheierea actului adițional nr. 16832/23.06.2009 care a fost reținut în cauză, pentru perioada iulie 2009 – martie 2018, este în sumă de 10.796.662,8 euro (reprezentând diferența dintre valoarea reală de piață a chiriei în sumă de 11.741.662,8 euro (111.825,36 euro/lună x 105 luni în perioada iulie 2009-martie 2018), și suma efectiv plătită de Fundația B. de 945.000 euro (9000 euro/lună x 105 luni în perioada iulie 2009-martie 2018).

La momentul întocmirii rechizitoriului, echivalentul în lei al prejudiciului reținut de ***10.796.662,8 euro*** este de ***50.312.448,648 lei*** (la un curs valutar de 4,66 lei/euro).

Față de concluziile formulate de către experții desemnați prin raportul de expertiză, experții consilieri parte propuși de inculpații A. și C. au formulat la data de 15.02.2018 opinie separată (intitulată punct de vedere cu privire la obiectivele expertizei tehnice), în care au arătat că valoarea de piață a chiriei lunare ar fi trebuit să fie de 18.439 euro + TVA, adică o chirie anuală de 294.866 euro + TVA (***vol.23, f. 166-232***).

În precizările și clarificările formulate de experții desemnați (***vol.23, f. 233-266***) s-a arătat că s-a calculat redevența pentru întreaga suprafață a imobilului de 57.756 mp, ***și nu cea de 44.974 mp luată în calcul de experții consilieri parte***, motivat de faptul că această suprafață este înregistrată în toate documentele contabile – și pentru care se și plătește impozit către stat.

S-au constatat ca fiind neîntemeiate concluziile la care au ajuns experții consilieri parte cu privire la valoarea de piață pentru teren/construcții aferente Bazei Cutezătorii, motiv pentru care a reținut ca și valoare de piață a chiriei cea stabilită de experții desemnați prin raportul de expertiză, respectiv ***111.825,36 euro/lună/întreg imobilul***.

În drept, prin actul de sesizare a instanței s-a reținut că, ***fapta inculpatului A.***, constând în aceea că, în perioada martie – septembrie 2009, în calitate de secretar de stat la Ministerul Educației Naționale, cu încălcarea dispozițiilor ***art.14 și 15 din Legea nr.213/1998 privind bunurile proprietate publică, fără a exista o aprobare dată printr-o hotărâre de guvern, fără organizarea unei licitații publice în condițiile legii, precum și în lipsa avizului direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului***, a încheiat cu Fundația B. ***actul adițional nr.16832/23.06.2009*** la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004, în condițiile în care Ministerul Educației Naționale se afla în proces cu Fundația B. tocmai pentru rezilierea contractului de locațiune nr.269/30.04.2004 încheiat între RA-APPS și Fundația B.,

modalitate în care s-a cauzat, ***pe de o parte*** - un prejudiciu în valoare totală de ***10.796.662,8 euro*** repercutat în patrimoniul Ministerului Educației Naționale, ***iar pe de altă parte*** - un folos patrimonial necuvenit, în același cuantum, în favoarea Fundației B.,

întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută și pedepsită de art.13² din Legea nr.78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) Cod penal și art.309 Cod penal, cu aplicarea art.5 Cod penal.

În faza de urmărire penală au fost administrate mijloacele de probă cuprinse în volumele 1 – 40 și enumerate detaliat la filele nr. 45 – 94 din rechizitoriu.

II. Cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 26.03.2018, sub nr...../1/2018.

La data de 23 aprilie 2018, inculpatul A. a depus la dosarul cauzei, în temeiul art.342 din Codul de procedură penală, cereri și excepții cu privire la nelegalitatea administrării probelor și efectuarea actelor realizate de organele de urmărire penală, solicitând judecătorului de cameră preliminară să constate și să se pronunțe asupra următoarelor neregularități privind legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală: nelegalitatea măsurii disjungerii cauzei cu privire la săvârșirea infracțiunii de favorizarea făptuitorului; lipsa procesului-verbal de sesizare din oficiu din data de 07.11.2014; existența la dosarul de urmărire penală a unor acte efectuate anterior sesizării din oficiu din data de 07.11.2014, în legătură cu închirierea imobilului “Baza Cutezătorii”; încălcarea dreptului la apărare prin prisma modalității în care a fost administrată, din oficiu, proba cu efectuarea unei expertize topocadastrală și, respectiv, tehnice-construcții de evaluare; expertului parte nu i s-a pus la dispoziție expertiza întocmită de experții desemnați de organul de urmărire penală, raportul de expertiză fiind nul și pentru că a fost întocmit inclusiv de către un expert care nu este membru ANEVAR; deși perioada infracțională a fost reținută ca fiind martie - septembrie 2009, raportul de expertiză excede acestei perioade; încălcarea normelor ce reglementează desfășurarea urmăririi penale prin încălcarea dreptului de a fi informat, în termenul cel mai scurt și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației formulate împotriva sa; nulitatea ordonanței din data de 10.10.2017 prin care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa deoarece a fost dată în ziua imediat următoare celei în care a fost emisă ordonanța prin care i s-a recunoscut oficial calitatea de suspect (fără a i se dea răgazul necesar de a propune probe și a-și pregăti apărarea); probele care se regăsesc în vol. 40, dosar de urmărire penală, sunt administrate cu privire la săvârșirea infracțiunii de favorizarea făptuitorului (faptă disjunsă prin rechizitoriu), probele administrate pentru susținerea acuzației vizează fapta de instigare la abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit săvârșită de C. și nu fapta sa de abuz în serviciu, motiv pentru care, ar trebui excluse; faptul că din rechizitoriu nu ar rezulta care sunt normele legale cu caracter primar ce se prezumă a fi fost încălcate de către inculpat; activitatea infracțională reținută în sarcina sa nu a fost descrisă/probată și că organul de urmărire penală nu a administrat probe privind împrejurările în care a fost semnat actul adițional în discuție, la dosarul cauzei existând probe anterioare și ulterioare săvârșirii prezumtivei fapte; în actul de sesizare a instanței, fapta este descrisă într-o altă modalitate decât în actul rezolutiv prin care s-a dispus începerea urmăririi penale împotriva sa și punerea în mișcare a acțiunii penale.

Prin încheierea nr.360 din 18 iunie 2018 pronunțată de Judecătorul de cameră preliminară, pronunțată în procedura de cameră preliminară și rămasă definitivă la data de 18 decembrie 2018 (prin respingerea, ca nefondată, a contestației formulate de inculpat), în baza art. 345 alin. (1) Cod procedură

penală rap. la art. 346 alin. (2) Cod procedură penală, au fost respinse, ca neîntemeiate, cererile și excepțiile formulate de inculpatul A..

S-a constatat legalitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu rechizitoriul nr. .../P/2017 din 22 martie 2018 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și s-a dispus **începerea judecății.**

III. Primul termen pentru începerea judecății în cauză a fost stabilit la data de 17 ianuarie 2019, fiind acordat un termen pentru pregătirea apărării inculpatului, iar la data de 20 iunie 2019 s-a dat citire rechizitoriului, termen la care inculpatul A. a precizat că uzează de dreptul la tăcere, rezervându-și dreptul de a da declarații la finalul cercetării judecătorești.

În faza de cercetare judecătorească, luând act de împrejurarea că, în conformitate cu dispozițiile art. 374 alin. (7) din Codul de procedură penală, se contestă declarațiile tuturor martorilor din rechizitoriu, Înalta Curte a admis solicitarea formulată de către inculpați și reprezentantul Ministerului Public, în sensul audierii nemijlocite a martorilor, în condiții de contradictorialitate și oralitate, în fața instanței de judecată.

Înalta Curte a procedat la ascultarea nemijlocită a martorilor din rechizitoriu, depozițiile acestora fiind consemnate în procese-verbale separate și atașate la dosarul cauzei.

De asemenea, a fost administrată proba cu înscrisuri solicitată de inculpat, astfel cum a fost admisă.

Astfel, la termenele din 12 septembrie 2019, 26 septembrie 2019, 7 noiembrie 2019, 5 decembrie 2019, 23 ianuarie 2020, 20 februarie 2020, 25 iunie 2020, 3 septembrie 2020, 15 octombrie 2020, 26 noiembrie 2020, 28 ianuarie 2021, 11 martie 2021, 6 mai 2021, 27 mai 2021, 23 septembrie 2021, 21 octombrie 2021 și 2 decembrie 2021, au fost administrate în cadrul cercetării judecătorești probele încuviințate de instanță (reaudierea martorilor din rechizitoriu: D., E., F., P., J., G., O., N., L., M., H. a celor încuviințați în apărarea inculpatului la termenul din 23.01.2020: X., Y., Z., C., A1., B1., C1.) și a fost efectuată expertiza tehnică de specialitate evaluare imobiliară, pusă în discuție la termenul din 23 ianuarie 2020 și finalizată la data de 23.09.2021.

La termenul din 2.12.2021, înainte de finalul cercetării judecătorești, inculpatul A. a dat declarație în fața instanței.

La termenul din 16 decembrie 2021, instanța a acordat cuvântul în dezbateri, rămânând în pronunțare asupra cauzei.

IV. Analizând întregul material probatoriu administrat în cauză, Înalta Curte reține următoarele:

Pe fondul cauzei:

Cu titlu de premisă, se reține că infracțiunea de abuz în serviciu prevăzută de art.13² din legea nr.78/2000 cu referire la art.297 Cod penal, constă în fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, obținând, totodată și un folos necuvenit pentru sine sau

pentru altul.

Elementul material constă fie într-o inacțiune (omisiune), fie într-o acțiune (comisiune), și anume: neîndeplinirea unui act sau îndeplinirea defectuoasă a acesteia.

Noțiunea de „act” trebuie înțeleasă ca o operație ce trebuie efectuată de funcționarul public potrivit solicitărilor făcute de o persoană și conform atribuțiilor sale de serviciu.

Sintagma „nu îndeplinește un act” trebuie înțeleasă în sensul omiterii, neefectuarea unui act care trebuie să fie îndeplinit în virtutea îndatoririlor de serviciu, adică a unui act a cărei îndeplinire cădea în sarcina funcționarului, potrivit normelor care reglementează activitatea serviciului respectiv ori care sunt inerente acestui serviciu.

Prin expresia „îndeplinește actul în mod defectuos” se înțelege îndeplinirea făcută altfel decât se cuvenea să fie efectuată.

Defectuoșitatea în îndeplinirea actului poate privi conținutul, forma sau întinderea îndeplinirii, momentul efectuării sau condițiile de efectuare.

Pentru existența infracțiunii de abuz în serviciu, în forma prevăzută de legea specială, este necesar ca îndeplinirea în mod defectuos a unui act de către un funcționar public, aflat în exercițiul atribuțiilor de serviciu, să aibă ca urmare obținerea unui avantaj necuvenit pentru sine sau pentru altă persoană, respectiv producerea unei pagube sau a unei atingeri a drepturilor ori intereselor altor persoane. În lipsa oricăreia dintre urmările la care se referă norma de incriminare, fapta nu va întruni elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu.

Pentru a ne afla în prezența infracțiunii de abuz în serviciu, legea cere existența unei legături de cauzalitate între acțiunea sau inacțiunea care constituie elementul material și urmarea imediată.

Sub aspectul laturii subiective este necesar ca acțiunea sau inacțiunea, care constituie elementul material al infracțiunii și care a produs o vătămare intereselor instituției de stat să fie săvârșită cu intenție, ceea ce înseamnă că făptuitorul, cu voință, a efectuat acțiunea ori a rămas în pasivitate, dându-și seama că acțiunea sau inacțiunea sa este lipsită de îndreptățire, prevăzând că, prin săvârșirea acesteia, se cauzează o vătămare sau un prejudiciu, rezultat pe care l-a urmărit (intenție directă), sau a acceptat producerea lui (intenție indirectă).

Cu alte cuvinte, în situația în care îndeplinirea defectuoasă a actului de serviciu nu este cauzată de atitudinea conștientă și voită a făptuitorului, nu sunt conturate elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu în varianta specială, deoarece activitatea nu a fost desfășurată cu rea-credință specifică faptei cu forma de vinovăție a intenției directe sau indirecte.

Pe de altă parte, atribuțiile de serviciu încălcate trebuie examinate, în mod obligatoriu, prin prisma legislației primare (lege, ordonanță sau ordonanță de urgență) astfel cum s-a statuat prin Decizia nr.405 din 15 iunie 2016 a Curții Constituționale.

În decizia menționată, pe lângă condiția privind încălcarea unei dispoziții dintr-o lege, ordonanță sau ordonanță de urgență, Curtea a arătat că legiuitorul nu a reglementat o anumită intensitate a vătămării rezultată din comiterea faptei.

De asemenea, instanța de contencios constituțional a constatat că legiuitorul a identificat și reglementat la nivel legislativ extrapenal pârghiile necesare înlăturării consecințelor unor fapte care, deși potrivit reglementării actuale se pot circumscrie săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu, nu prezintă gradul de intensitate necesar aplicării unei pedepse penale.

În ceea ce privește infracțiunea de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută și pedepsită de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 309 din Codul penal, cu aplicarea art. 5 din Codul penal, **reținută în sarcina inculpatului prin actul de sesizare se rețin următoarele:**

Dispoziții legale incidente:

- Legea nr. 213 din 17 noiembrie 1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, publicată în Monitorul Oficial nr. 448 din 24 noiembrie 1998:

Articolul 14 alin. (1) - Închirierea bunurilor **proprietate publică a statului** sau a unităților administrativ-teritoriale se aproba, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean, a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local, iar contractul de închiriere va cuprinde clauze de natură să asigure exploatarea bunului închiriat, potrivit specificului acestuia. (2) Contractul de închiriere se poate încheia, după caz, cu orice persoană fizică sau juridică, română sau străină, de către titularul dreptului de proprietate sau de administrare.

Articolul 15 - Concesionarea sau închirierea bunurilor proprietate publică se face prin licitație publică, în condițiile legii.

- Hotărârea de Guvern nr.160/03.03.2005, publicată în M. Of. nr.215/14.03.2005 privind transmiterea unui imobil din proprietatea privată a statului și din administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" în proprietatea publică a statului și în administrarea Ministerului Educației și Cercetării, prin care s-a aprobat transmiterea Bazei Cutezătorii, formată din construcțiile și terenul aferent *proprietate privată a statului*, situată în ..., împreună cu mijloacele fixe din administrarea RA APPS **în proprietatea publică a statului și în administrarea Ministerului Educației.**

- Hotărârea de Guvern nr. 1573/2003 privind transmiterea unor imobile în administrarea RAPPs:

Articolul 1: Se aprobă transmiterea Bazei "Cutezătorii", formată din construcții și terenul aferent, proprietate publică a statului, situată în municipiul ..., împreună cu mijloacele fixe, având datele de identificare prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre, din administrarea Agenției Naționale a Taberelor și Turismului Școlar în administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat".(2) Predarea-preluarea bunurilor prevăzute la alin. (1) se face pe bază de protocol încheiat, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, între Agenția Națională a Taberelor și Turismului Școlar și Regia Autonomă "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat".

Articolul 2: Bunurile imobile, construcții și terenul aferent, prevăzute la art. 1, care intră în compunerea Bazei "Cutezătorii", trec din domeniul public

în domeniul privat al statului și vor fi administrate în continuare de Regia Autonomă "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat".

- Hotărârea de Guvern nr. 1830/28.10.2004 pentru completarea H.G. nr. 1573/2003 privind transmiterea unor imobile în administrarea RAPPs:

După poziția nr.32 din coloana "Datele de identificare" cuprinsă în anexa la Hotărârea Guvernului nr.1.573/2003 privind transmiterea unor imobile în administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat", publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 8 ianuarie 2004, se introduce o nouă poziție, poziția nr. 33, cu următorul cuprins: 33. Teren în suprafață totală de 57.093,95 mp.

- Art.297 alin. (1) din Codul penal: Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

Înalta Curte constată că, din probele administrate în cauză, rezultă, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpatul A., cu forma de vinovăție prevăzută de lege, pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare.

Astfel, **prin actul de sesizare a instanței, s-a reținut că**, în perioada martie – septembrie 2009, inculpatul A., în calitate de secretar de stat la Ministerul Educației Naționale, a încheiat cu Fundația B. actul adițional nr.16832/23.06.2009 la contractul de locațiune nr.269/30.04.2004, privind Baza Cutezătorii.

Actul adițional nr.16832/23.06.2009 a fost încheiat de inculpat cu încălcarea dispozițiilor art.14 și 15 din Legea nr.213/1998 privind bunurile proprietate publică, în lipsa unei aprobări date printr-o hotărâre de guvern și fără organizarea unei licitații publice, în condițiile legii, precum și, în lipsa avizului direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului.

La momentul încheierii actului adițional, Ministerul Educației Naționale se afla în proces cu Fundația B. tocmai pentru rezilierea contractului de locațiune nr. 269/30.04.2004 încheiat între RA-APPS și Fundația B. deoarece terenurile și construcțiile aferente Bazei Cutezătorii fuseseră trecute în domeniul public al statului prin Hotărârea de Guvern nr. 160/2005.

Inculpatul a încheiat actul adițional cu Fundația B. în condiții total dezavantajoase pentru Ministerul Educației Naționale, fiind stabilită o chirie lunară de 9000 euro/lună, în condițiile în care valoarea reală de piață a acesteia era de 111.825,36 Euro/lună.

Pentru a crea aparența de legalitate a actului, în cuprinsul acestuia s-a prevăzut acordarea, de către Fundația B., a unor facilități pentru elevi estimate în mod nejustificat la o valoare de 400.000 Euro/an, deși acestea nu puteau fi cuantificate în nici un mod. Astfel, scopul pentru care Baza Cutezătorii fusese trecută în proprietatea publică a statului și administrarea Ministerului Educației Naționale prin H.G. nr.160/2005 îl constituia desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță, în timp ce Fundația a folosit baza în scopuri comerciale, inclusiv prin subînchirierea parțială către

firme al căror obiect de activitate este alimentația publică, acțiuni de divertisment ori tratamente de întreținere și relaxare (restaurante, cluburi, baruri, fitness, SPA), pe terenul proprietate publică a statului funcționând terase, pizzerii, cluburi, baruri ș.a..

După semnarea actului adițional, inculpatul A. nu l-a transmis celorlalte direcții din cadrul ministerului, iar facilitățile prevăzute în act nu au fost acordate în perioada 2009 - 2013.

Din examinarea actelor legislative raportat la starea de fapt reținută prin rechizitoriu, Înalta Curte constată că, la momentul semnării actului adițional nr.16832/23.06.2009, imobilul Baza Cutezătorii se afla în proprietatea publică a statului și, prin urmare, orice activitate de închiriere – inițiată la acest moment - trebuia să fie în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile, în vigoare, respectiv art.14 și 15 din Legea nr.213/1998, dispoziții care reglementau cadrul legal prin îndeplinirea a trei condiții exprese: (1) închirierea bunului proprietate publică a statului să fie aprobată printr-o hotărâre a Guvernului, (2) contractul de închiriere să se încheie de către titularul dreptului de administrare și (3) închirierea acestor bunuri să se facă prin organizarea unei licitații publice, în condițiile legii.

Este adevărat că primul contract de locațiune nr.269/30.04.2004 avea în vedere acest imobil ca aparținând proprietății private, nu publice, însă actul adițional a fost încheiat în anul 2009 când erau în vigoare și erau incidente dispozițiile Legii nr.213/1998, la care s-a făcut referire anterior.

Teza apărării, potrivit căreia, regimul actului adițional urmează regulile aplicabile contractului la data încheierii acestuia, nu poate fi acceptată, tocmai datorită schimbărilor intervenite în privința naturii juridice a obiectului contractului.

Astfel, dacă inițial, la data încheierii contractului de închiriere, bunul se afla în circuitul civil, fiind bun proprietate privată, existând posibilitatea închirierii acestuia, după transferul în domeniul public al statului, acesta nu mai putea forma obiectul unei închirieri, fiind supus regimului specific de administrare a bunurilor din patrimoniul public.

Potrivit art.11 din Legea nr.213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, bunurile din domeniul public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, putând fi date în administrare, concesionate și închiriate în condițiile legii, în cazul închirierii operând, desigur, alte cerințe, deosebite de închirierea recunoscută în dreptul comun, pentru bunurile proprietate privată.

Pe cale de consecință, din moment ce bunul în cauză a suferit o schimbare a naturii juridice, fiind trecut din domeniul privat în domeniul public al statului, nu mai pot fi recunoscute efectele contractului de închiriere încheiat inițial, devenind caduce implicit efectele actului adițional la acest contract.

Astfel, prin actul adițional nr.16832/23.06.2009 au fost prevăzute modificări substanțiale, cu privire la termenul contractului, la contractele de concesiune:

- potrivit art.11 din actul adițional, **locatorul convenea cu locatarul prelungirea contractului cu 25 de ani, respectiv până la data de**

05.03.2034: *”Prezentul contract se încheie pe o perioadă de 25 de ani, începând cu data de 05.03.2009, până la data de 05.03.2034. Contractul va putea fi prelungit cu acordul ambelor părți contractante pe bază de act adițional”* (deși contractul de locațiune nr.269/30.04.2004 încheiat pentru o perioadă de 10 ani între RAAPPS și Fundația „B.” urma să **expire la data de 05.03.2014**);

- prin clauzele prevăzute în actul adițional, la pct. III, **locatarului i s-a dat libertatea cesionării drepturilor din contract și a asocierii în participațiune cu bunurile proprietate publică a statului, având obligația de a informa locatorul cu privire la asocieri sau cesiuni de drepturi**, în condițiile în care încheierea unui contract de închiriere/concesiune pentru bunuri proprietate publică a statului se efectuează, conform legii, doar prin licitație publică;

- **locatorul a acceptat să fie informat ulterior despre orice îmbunătățiri, amenajări și instalații la bunurile închiriate**, deși locatorul Fundația „B.”, în perioada 2004-2009, a încălcat în mod frecvent prevederile art. 8 din contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 (după cum a constatat Curtea de Conturi a României cu ocazia controlului din 2013 - vol.3, filele 24-187, dos.urm.pen.). Astfel, s-a constatat faptul că:

- a efectuat îmbunătățiri, amenajări și instalații la bunurile închiriate fără acordul scris al locatorului (perioada 2007 - 2009);

- a edificat o serie de construcții și s-a asociat în participațiune cu bunuri care făceau obiectul contractului, fără acordul prealabil în scris al locatorului. Astfel, a obținut autorizații de construire și a edificat construcții, precum: spații alimentație publică - Club K. (conform autorizației de construire nr.173/9G/7294/27.02.2007), centru de întreținere (conform autorizației de construire nr.908/35G/34845/17.07.2008), centru de întreținere, sală evenimente și restaurant (autorizație de construire nr.289/14G/56184/08.04.2009).

După încheierea actului adițional nr. 16832/23.06.2009, a continuat să efectueze îmbunătățiri, amenajări și instalații, fără a-l informa pe locator în legătură cu acestea, deși și-a asumat această obligație. **De altfel, Fundația B. a efectuat lucrări de construcții, modificări, extinderi etc, și în perioada când se afla în proces cu Ministerul Educației și Cercetării pentru încetarea contractului de locațiune (2005-2009).**

Totodată, prevederile actului adițional nr.16832/23.06.2009 în legătură cu acordarea și derularea facilităților nu s-au aplicat. Programul la care s-au angajat părțile contractante pentru derularea facilităților nu a fost întocmit/stabilit până la acea dată, astfel că, Fundația B. nu a pus la dispoziția ministerului facilități sub formă de abonamente pentru perioada 05.03.2009 - 30.06.2013.

- **modificări la capitolul II** - plata chiriei din contractul de locațiune nr.269/2004 în sensul că, pe lângă chiria de 9000 EURO/lună (la care se adaugă TVA), s-a stabilit acordarea de facilități în sumă de 400.000 EURO/an, gratuit de către Fundația B., care urmau să se deruleze conform unui program stabilit ulterior încheierii actului adițional, agreat de ambele părți (programul la care s-au angajat părțile contractante pentru derularea facilităților nu a fost întocmit/stabilit, iar la data efectuării acțiunii de verificare de către Curtea de Conturi a României la Ministerul Educației Naționale - iunie 2013 - s-a constatat

faptul că prevederile actului adițional în legătură cu acordarea și derularea facilităților nu s-au aplicat).

Având în vedere principiul potrivit căruia accesoriul urmează soarta lucrului principal, se constată că nu sunt aplicabile dispozițiile art.166 din Legea învățământului nr.84/1995 (modificată și completată prin Legea nr.354 din 15 iulie 2004, publicată în M. Of. nr. 687 din 30 iulie 2004), astfel cum se susține, ci dispozițiile Legii nr.213/1998. Astfel, dispozițiile legale menționate reglementează activitatea de închiriere a bunurilor, inclusiv a terenurilor, disponibile temporar, însă doar cu privire la cele aflate în patrimoniul instituțiilor de învățământ superior de stat sau în administrarea acestora.

Or, în cauză, ulterior intrării în vigoare a acestei legi, prin **Hotărârea de Guvern nr.160/03.03.2005, publicată în M. Of. nr.215/14.03.2005** a fost modificată situația juridică a Bazei Cutezătorii, prin trecerea acesteia în proprietatea publică a statului, chiar dacă rămânea în administrarea Ministerului Educației.

Prin urmare, **inculpatul a încălcat dispoziții prevăzute de legislația primară - prevederile art.14 și 15 din Legea nr.213/1998 privind bunurile proprietate publică - fapta reținută în sarcina sa corespunzând elementelor de tipicitate obiectivă ale infracțiunii de abuz în serviciu.**

Distinct de încălcarea acestui cadru legal, din examinarea actelor dosarului, rezultă că inculpatul A. a încheiat actul adițional și în lipsa avizului direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului, astfel cum impunea procedura pentru acest tip de acte.

Existența faptei de abuz în serviciu, sub aspectul conținutului juridic obiectiv și subiectiv prevăzut în norma de incriminare, rezultă din coroborarea probelor testimoniale cu înscrisurile administrate în cursul urmăririi penale și al cercetării judecătorești, precum și cu proba cu caracter științific efectuată în cursul judecății.

Astfel, din coroborarea declarațiilor date în cursul urmăririi penale și menținute în cadrul cercetării judecătorești, de către martorii D. (director general adjunct la Direcția Generală Juridică și Control din cadrul Ministerului Educației Naționale), E. (director general la Direcția Generală Buget Finanțe Patrimoniu și Investiții) și F. (director general la Direcția Generală Logistică), a rezultat că aceștia nu au avut cunoștința de existența actului adițional, fiindu-le prezentat doar la epuizarea mandatului inculpatului A., când cutuma impunea semnarea tuturor documentelor din minister.

Martorul D., în declarația dată în fața instanței la data de 26.09.2019, a relatat următoarele:

”În data de 30 septembrie sau 1 octombrie, nu îmi amintesc cu exactitate am fost invitat în cabinetul domnului A. de către secretarul general adjunct F.. Am dat curs acestei invitații, domnul A. solicitându-mi atât mie, cât și celorlalte persoane prezente, respectiv F., E. și altora să semnăm mai multe documente, acest lucru fiind o cutumă în cadrul ministerului, semnarea fiind necesară ca urmare a încetării mandatului ministrului Educației Naționale. În aceste împrejurări ne-a fost prezentat și actul adițional 16832 din 23 iunie 2009 pe care însă nu l-am semnat nici eu, nici celelalte persoane prezente, întrucât mi s-a părut că este vorba de o problemă serioasă care nu poate fi discutată la o oră

târzie în noapte și nici la sfârșitul unui mandat. Aceeași atitudine au avut-o și E. și F.. Pe actul adițional ce ne-a fost prezentat de către domnul A., acesta nu era semnat nici de către dumnealui și nu am văzut să poarte semnăturile altor persoane din cadrul Ministerului.

Întrebat dacă a avut cunoștință de existența unui act adițional similar, semnat de ministrul Educației Naționale H. și Fundația B., martorul D. a arătat că ”personal nu am văzut un astfel de act, dar în cursul anului 2017, mai exact în noiembrie 2017, am auzit de la colegii mei din minister că ar fi fost identificat un asemenea act semnat de către ministrul educației naționale H.. Acel act adițional privea Baza Cutezătorii. Aceste lucruri le-am aflat de la secretarul general al Ministerului Educației, domnul D1..

(...) despre existența unei note aprobate de doamna H. privind aprobarea unei propuneri formulate de Fundația B. cu privire la încheierea unui act adițional la contractul de locațiune: în anul 2017 domnul E. mi-a relatat că a văzut un act pe care îl semnase, dar nu își amintea contextul în care l-a făcut”.

De asemenea, declarația martorului F., audiat în fața instanței la termenul din 26.09.2019, se coroborează cu declarația martorului D., prezent în aceleași împrejurări în cabinetul inculpatului A. - ministru secretar de stat din cadrul Ministerului Educației Naționale, martorul precizând următoarele:

”Cu privire la Actul Adițional nr.16832/23.06.2009 la Contractul de locațiune nr.269/30.04.2004 încheiat între Ministerul Educației Naționale și Fundația B. precizez faptul că am luat cunoștință de acesta pentru prima dată în cursul anului 2012 fiindu-mi prezentat de către E1., consilier în cadrul Direcției Administrative și în aceste împrejurări am observat că nu avea nicio semnătură pe spate. Acest act adițional îmi amintesc că avea un număr de înregistrare ce provenea de la Direcția Relații cu Publicul și era semnat pe ultima pagină de către domnul A. pentru ministru, funcția fiind exercitată la vremea respectivă de doamna H.. Nu îmi amintesc dacă actul adițional purta la acel moment și semnătura reprezentantului Fundației B. (...).

Actul Adițional nr.16832/23.06.2009 care avea pe spate indicate trei semnături după cum urmează: Direcția Generală Juridic D. cu numele în clar și cu semnătură, Direcția logistică cu numele F. cu o semnătură, Direcția Generală Buget Finanțe cu numele E. și o semnătură. Semnătura de pe acest act adițional nu îmi aparține (...), actul adițional prezentat de procuror era identic cu cel pe care mi l-a prezentat în 2012 E1. cu excepția semnăturilor de pe spate. Actul adițional avea același număr de înregistrare, aceeași structură, inițiativa fiind Direcția Relații Publice (...).

Vizualizând actul adițional prezentat de către procuror am observat următoarele deficiențe:

1. antetul trebuia să fie al Direcției Generale Administrative și Achiziții care răspundea de patrimoniul Ministerului, pe actul adițional prezentat direcția inițiativă era direcția relații publice, care de altfel a dat și număr de înregistrare;
2. am observat că lipsea avizul de legalitate. Lipsa, de asemenea, secretarul general și secretarul de stat;
3. de asemenea, precizez faptul că numele direcției administrative nu era corect conform organigramei.

Nu am cunoștință despre existența vreunei corespondențe în perioada de referință între direcția juridică și celelalte direcții din cadrul ministerului, referitoare la întocmirea actului adițional care să modifice contractul încheiat anterior între minister și Fundația B.”.

Relatările martorului se coroborează și cu declarația dată de martorul E., care a arătat în fața instanței, la aceeași dată, următoarele împrejurări:

”(...) la parchet mi s-a prezentat o notă în copie în care se făcea referire la o propunere a Fundația B. cu privire la întocmirea unui act adițional la Contractul de locațiune nr.269/30.04.2004, în care pe lângă semnătura secretarului de stat A., a ministrului H. se afla și semnătura mea. Nu îmi amintesc însă să fi semnat o astfel de notă, nu apărea nici departamentul care ar fi întocmit-o, nu avea nici dată, nici număr, ci doar antetul ministerului. Actul Adițional nr.16832/23.06.2009 a fost înregistrat la departamentul economic în 2010 și din acel moment am urmărit încasarea chiriei. Am observat în cuprinsul Actului Adițional nr.16832/23.06.2009 că se făcea referire la mai multe facilități cum ar fi pregătirea copiilor pentru tenis, fotbal, participare și susținerea copiilor la competiții și se făcea referire la un număr de 75 de abonamente. În 2013 când s-a efectuat un control de către Curtea de Conturi, am aflat că acele facilități nu au fost utilizate (...)”.

În cursul urmăririi penale, martorilor le-a fost prezentat actul adițional purtând semnăturile din partea Direcției Generale Juridice, D. cu numele în clar și cu semnătură, Direcția logistică cu numele F. cu o semnătură, Direcția Generală Buget Finanțe cu numele E. și semnătură.

Toți martorii au susținut că semnătura de pe acest act adițional nu le aparține, aspect pe care l-au adus la cunoștință în momentul audierii de către procuror.

Aceleași împrejurări au fost relatate de către martori și în cursul cercetării din faza de urmărire penală (vol. 1, f.70-75; vol.33, f.152-162; vol.39, f.54-61):

Astfel, fiind audiat în calitate de martor (vol. 1, f.70-75), **suspectul D.** a arătat următoarele: ”(...) Despre existența Actului adițional nr. 16832/23.06.2009 la Contractul nr.269/30.04.2004, am aflat de la consilierul juridic desemnat să reprezinte Ministerul, în cauza civilă aflată pe rolul Judecătoriei sector 2, privind nulitatea absolută a contractului de locațiune încheiat de RA-APPS și FUNDAȚIA B..

Instanța a pus în vedere Ministerului să precizeze dacă a fost modificat contractul de locațiune prin încheierea unui alt contract de locațiune, și în caz afirmativ, dacă Ministerul continuă acțiunea de chemare în judecată.

Am solicitat în scris de la SECRETARIATUL GENERAL, de la directorul general - E. și de la DIRECȚIA PATRIMONIU, informații despre posibila existență a unui act modificator al contractului de locațiune.

Întrucât răspunsurile au fost negative, am comunicat instanței că solicităm continuarea procesului și că la nivelul Ministerului nu s-a încheiat un nou contract de locațiune.

La termenul următor, partea adversă a solicitat un termen pentru a depune actul adițional încheiat între MINISTERUL EDUCAȚIEI și FUNDAȚIA B., iar instanța a cerut Ministerului să își precizeze poziția referitoare la continuarea procesului în cazul în care actul adițional există.

Consilierul juridic F1., a redactat o Notă pe care am avizat-o și pe care **MINISTRUL EDUCAȚIEI** a aprobat-o, în care se propunea ca în ipoteza în care se va prezenta o copie legalizată a actului adițional la contractul supus cenzurii, să se renunțe la cererea de chemare în judecată formulată în anul 2005, fapt care s-a și întâmplat.

Ulterior, am înaintat copia actului adițional primită de la instanță către **DIRECȚIA GENERALĂ BUGET FINANȚE** și am solicitat **Compartimentului de Registratură** să precizeze dacă numărul de înregistrare a fost emis și dacă este în posesia exemplarului original.

Mi s-a spus verbal că acel număr este real, că există numărul, că a fost solicitat de **CABINETUL SECRETARULUI DE STAT A.**, dar că nu este în posesia documentului. M-am adresat **MINISTRULUI EDUCAȚIEI**, precizând într-o Notă că există actul adițional și am propus o serie de măsuri administrative care au fost aprobate de acesta.

Am fost surprins de existența actului adițional la contractul de locațiune, cu atât mai mult cu cât la sfârșitul lunii septembrie 2009 sau începutul lunii octombrie din același an, mai precis 30 septembrie sau 02 octombrie, am fost întrebat de domnul **SECRETAR DE STAT A.**, în prezența domnilor F. - secretar general adjunct și E. - director general, dacă sunt de acord să semnăm un act adițional, eu refuzând să accept semnarea, pe motiv că este un bun aflat în proprietatea publică a statului.

Nu am cunoștință de existența unor documente de pregătire a semnării actului adițional, nu există în registratura Ministerului o astfel de Notă, cum de altfel nu se regăsește nici exemplarul original al acestui act.

În anul 2010, domnul fost - **SECRETAR DE STAT A.**, mi-a confirmat că este semnat actul adițional, dar că nu știe unde se regăsește originalul (...)."

În declarația dată în calitate de martor de către suspectul F., acesta a menționat următoarele (vol.33, f.152-162):

"(...) numele Direcției Generale Logistică consemnat pe pagina 4 cu semnături este greșit. Conform Hotărârii de Guvern nr. 51/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, Cercetării și Inovării la Anexa nr. 1 care prezintă structura organizatorică se precizează că numele Direcției Generale este Informatizare și Resurse și are în subordine 3 direcții simple: Direcția Informatizare și Resurse Umane, Direcția Logistică și Direcția Bibliotecii. **Direcția Generală Logistică apare în structura ministerului abia în anul 2013 prin H.G. 185/15.04.2013** și se numește Direcția Generală Logistică care are în subordine 2 direcții: Direcția Dezvoltarea Infrastructură Școlară și Universitară și Direcția Administrativ și Achiziții.

Conform normelor interne niciodată pe un înscris oficial care purta semnătura ministrului nu apărea numele unei direcții din subordinea unei direcții generale. Precizez când spun norme mă refer la precizările făcute de Cabinetul secretarului General privind completarea documentelor oficiale. Vreau să precizez că din 2011 toate aceste cutume / norme interne se regăsesc în Anexa nr. 2 a OMECTS nr. 5650 din 10.10.2011 prin care s-a aprobat Regulamentul de organizare și funcționare a ministerului.

(...) precizez că am fost numit director general al Direcției Generale Informatizare și Resurse prin Ordinul de ministru OMCI nr. 3185 din data de

12.02.2009, iar prin OMECI nr. 4370 din 16.06.2009 am fost eliberat din funcția de director general al Direcției Generale Informatizare și Resurse fiind încadrat pe un post de execuție în cadrul Direcției Logistice din cadrul Direcției Generale Informatizare și Resurse.

(...) aş dori să fac câteva precizări la forma documentului în discuție:

- nu are antetul direcției inițitoare care ar fi trebuit să fie al Direcției Generale Informatizare și Resurse având în vedere că era o problemă administrativă;

- Serviciul Relații Publice care se afla în subordinea directă a ministrului nu avea competență în această problemă;

- durata contractului este de la 05.03.2009 până la 05.03.2034 dar data la care este înregistrat la Relații Publice este 23.06.2009.

- lipsește din document data la care a fost încheiat, o precizare obligatorie în toate documentele administrative de același tip;

- conform cutumei atunci când cineva semna în locul ministrului, având delegare de atribuții, ștampila care se aplica era cea de ministru;

- conform cutumei prima semnătură pe spate era a secretarului de stat care răspundea de problema respectivă. Acesta trebuia să semneze pe ultima pagină chiar dacă semna pe pagina anterioară pentru ministru;

- lipsește semnătura secretarului general care trebuia să semneze pentru conformitatea administrativă a documentului. Pe tot ce însemna act administrativ semna secretarul general iar din punctul meu de vedere contractele și actele adiționale la acestea sunt acte administrative astfel încât era obligatorie semnătura secretarului general pe acest act administrativ;

În concluzie consider că nu au fost respectate procedurile uzuale de elaborare a unui act administrativ de către Ministerul Educației.

Consider că, dacă acest document ar fi urmat procedura administrativă uzuală aceasta ar fi presupus cel puțin întâlniri de lucru între mine și d-nul E. de la Direcția Buget, Finanțe. Precizez și susțin că asemenea întâlniri nu au avut loc și că nu aş fi semnat un asemenea document dacă nu figura și un secretar de stat pe pagina cu semnăturile interne, ale direcțiilor de specialitate. Precizez că din colaborarea cu directorul general E. și cu directorul general D. nici aceștia nu cred că ar fi semnat dacă nu exista numele unui secretar de stat.

Precizez că documentele administrative se întocmeau în 3 exemplare, 2 cu toate semnăturile pe spate și unul fără semnături pe spate, numai cu semnături pe față. Din minister ieșea documentul fără semnături pe spate pentru a se respecta prevederile din statutul funcționarului public referitoare la protecția funcționarului. Celelalte două exemplare: unul rămânea la cabinetul ministrului/secretar de stat și al treilea la direcția inițitoare cu toate semnăturile. Numărul de înregistrare era al direcției inițitoare în cazul contractelor, caz în care numărul contractului era același cu numărul de ordine din registrul de evidență a contractelor aflat la Direcția logistică conform organigramei din 2009 care făcea parte din Direcția Generală Informatizare și Resurse.

Precizez că numărul de înregistrare acordat de Serviciul Relații Publice se acorda doar reclamațiilor sosite pe adresa ministerului, mai precis doar actelor venite din exteriorul ministerului și niciodată celor

emanate din interiorul ministerului. La momentul anului 2009, conform organigramei valabile la acel moment, Serviciul Relații Publice se afla în subordinea directă a ministrului.

Menționez că în data de 1 octombrie 2009 am fost convocat la minister de o persoană de la cabinetul secretarului de stat A. pentru a mă prezenta la cabinetul acestuia. Precizez că îmi amintesc cu exactitate data de 1 octombrie pentru că era ziua de naștere a unui prieten, fost coleg în minister. Am ajuns la minister în jurul orei 20,00 – 21,00, unde m-am prezentat la cabinetul d-lui A.. Am constatat că aici se afla deja domnul A. și acesta mi-a solicitat să semnez unele documente restante care aveau ca obiect resursele umane. Menționez calitatea în care am fost convocat atunci, respectiv cea de secretar general adjunct.

În timpul cât m-am aflat în birou s-au perindat mai multe persoane, printre care E. și D.. Aceștia au venit în biroul d-lui A. pentru același motiv ca și mine, respectiv să semneze documentele pe care le prezenta lor domnul A.. Nu-mi amintesc dacă au semnat și alte documente decât cele semnate de mine. Urgența convocării s-a datorat schimbării guvernului începând cu data de 1 octombrie 2009.

Menționez că există cutuma ca la final de mandat să se regleze problemele restante legate, în principal, de resursa umană.

La un moment dat, domnul D. a intrat în cabinetul domnului secretar de stat A., în timp ce mă aflam acolo, iar d-nul A. i-a prezentat un document pe care acesta a început să-l citească și a precizat că nu semnează așa ceva, motivând refuzul printr-un termen juridic pe care nu mi-l amintesc. Ulterior, în aceeași noapte am aflat de la D. că era vorba de un act adițional care privea Baza Cutezătorii. Precizez că în jurul orei 23,00 - 23,30 am părăsit ministerul și am fost împreună cu D. la Casa Studenților Grigore Preoteasa de pe Calea Plevnei pentru că aceasta avea program prelungit. Menționez că am rămas până în jurul orei 2,30 și în timp ce ne aflam aici d-nul D. mi-a spus despre ce document era vorba, un act adițional referitor la Baza Cutezătorii.

Referitor la actul adițional care face obiectul prezentei cauze în care sunt cercetat, precizez că am văzut semnăturile de pe spate atunci când mi-a fost prezentat de organele de urmărire penală. Același document fără semnăturile de pe ultima pagină l-am văzut în copie, în anul 2013 în urma Raportului Curții de Conturi din iunie 2013. Eram secretar general și trebuia să răspund la toate întrebările formulate de Curtea de Conturi. Astfel, am solicitat Direcției de Patrimoniu documentele referitoare la întrebările formulate de Curtea de Conturi și printre altele mi-a fost înaintat și actul adițional, în copie.

Arăt că nu am avut cunoștință până la acea dată deoarece nu intra în atribuțiile mele, ca funcționar de execuție, în cadrul Direcției Generale de Învățământ Superior, unde am fost alocat în perioada februarie 2010 - iunie 2012. Din iunie 2012 am fost numit din nou secretar general adjunct, iar din februarie 2013 până în noiembrie 2016 - secretar general.

Nu am cunoștință de existența vreunei corespondențe existente la nivelul anului 2010 între Direcția Juridică și alte direcții din cadrul ministerului

referitoare la vreun act adițional care să modifice contractul anterior pentru Baza Cutezătorii (...).”

Fiind audiat în calitate de martor (vol.39, f.54-61), suspectul E., a arătat următoarele:

”(...) La nivelul anului 2009, îmi desfășuram activitatea în cadrul MINISTERULUI EDUCAȚIEI, în calitate de director general la DIRECȚIA GENERALĂ ECONOMICĂ.

Despre existența Actului adițional nr. 16832/23.06.2009 la Contractul nr. 269/30.04.2004, am aflat de la DIRECȚIA JURIDICĂ în **martie-aprilie 2010** când am fost întrebat dacă știu de existența unor modificări la Contractul de locațiune 269/2004, cu privire la care era în curs și procesul de rezilierea a acestuia.

Eu am comunicat DIRECȚIEI JURIDICE că nu am cunoștință de existența vreunui act adițional al contractului de locațiune, iar ulterior tot DIRECȚIA JURIDICĂ mi-a înaintat o copie a respectivului act adițional.

Nu am cunoștință de existența niciunui alt înscris, vreo ofertă de la FUNDAȚIA B., privind încheierea respectivului act adițional.

Referitor la actul adițional în cauză, îmi amintesc că la finalul de mandat al conducerii ministerului, respectiv septembrie-octombrie 2009, am avut o discuție cu A. și D., **în cadrul căreia A. ne-a comunicat că ar fi bine să încheiem un act adițional la contractul de locațiune cu FUNDAȚIA B., deoarece Fundația propunea niște facilități sportive pentru copii.**

Precizez că la acel moment am avut o rezervă în a-mi exprima o opinie, privitoare la încheierea actului adițional, dat fiind că era final de mandat (...).”

Chiar dacă inculpatul A. nu a recunoscut aceste aspecte, Înalta Curte reține, contrar susținerilor apărării, că deși acești martori au avut calitatea de persoane acuzate – și prin urmare nu s-ar putea da o relevanță mai mare informațiilor ce reies din declarațiile martorilor date în cursul urmăririi penale - valoarea probatorie a declarațiilor acestora nu este afectată, fiind validată în cursul cercetării judecătorești, prin audierea în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, în fața instanței.

Prin urmare, în lipsa altor elemente de natură să le invalideze, aceste probe testimoniale fac parte din materialul probator avut în vedere la analiza acuzației aduse inculpatului A..

Chiar dacă, din declarațiile martorilor sus-menționați rezultă că inculpatul nu a insistat în solicitarea adresată martorilor de a semna pe verso-ul actului adițional nr.16832 din 23 iunie 2009, ulterior acest act conținea semnăturile necesare pentru legalitatea lui. Martorii E., F., I. și D. nu și-au recunoscut semnăturile, iar conform raportului de expertiză criminalistică nr.376 din data de 14.12.2017, a rezultat că semnăturile executate pe verso-ul contractului nu aparțin martorilor.

Prin urmare, în condițiile în care, prin Raportul de expertiză criminalistică nr.376 din data de 14.12.2017 (filele 1-20, vol.39, dos.urm.pen.) s-a concluzionat că semnăturile directorilor din cadrul direcțiilor de specialitate sunt falsificate, aspect confirmat și de declarațiile martorilor E., D., F., I., concluzia care se impune este că nu a existat avizul direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului.

Edificatoare, în acest sens, sunt relațiile cuprinse în declarațiile date în calitate de martori în fața instanței – menționate mai sus în expunere - de către **D., E. și F., din care a reieșit demersul inculpatului A.** de a acoperi această lipsă de conformitate a actului și de a-i conferi o aparență de legalitate, prin semnarea acestuia și de către reprezentanții direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului, astfel cum le-a solicitat **la sfârșitul lunii septembrie-începutul lunii octombrie 2009, la finalul mandatului.**

Din verificarea actelor dosarului, Înalta Curte identifică 32 de contracte semnate de inculpatul A. pentru ministrul H., toate îndeplinind condiția datării, a semnăturii Secretarului General, precum și ștampila direcției inițiatoare (vol.21, filele 100-308, dos.urm.pen.). **Toate aceste contracte, precum și actele adiționale încheiate de minister și care au un obiect similar prezintă semnătura reprezentanților direcțiilor de specialitate și ștampila direcției inițiatoare, lucru pe care actul adițional nu îl prezintă. De asemenea, actul cu semnăturile reprezentanților direcțiilor de specialitate rămânea la minister.**

Toate aceste elemente conturează, fără dubiu, că inculpatul A. avea cunoștință de procedura care prevedea obligativitatea semnării contractelor de către direcțiile de specialitate din minister, precum și înaintarea spre comunicare, către acestea, a actului adițional la un contract.

În ce privește nota de fundamentare care ar fi stat la baza actului adițional, aceasta nu este înregistrată, datată și nu a fost găsită în original în cadrul Ministerului Educației Naționale. Sub acest aspect, este reală împrejurarea că martora H. a relatat că, pe această notă, există semnătura sa, însă reprezenta doar faptul că a luat la cunoștință de existența notei de fundamentare, nefiind un acord în sensul încheierii unui astfel de contract.

În fața instanței, au fost audiați martorii încuviințați în apărarea inculpatului la termenul din 23.01.2020, printre care Y. – la termenul din 27.05.2021, B1. – la termenul din 30.09.2020, Z. – la termenul din 15.10.2020, declarații care nu modifică starea de fapt expusă anterior.

Astfel, *martora Y.*, care a exercitat, în perioada iunie – iulie 2009, funcția de secretar la cabinetul inculpatului A., a arătat că: "(...) s-a prezentat la cabinet d-na director B1. care a prezentat un act adițional încheiat între Ministerul Educației și Fundația B. (...). Doamna director a venit să-l informeze pe inculpatul A. cu privire la această eroare materială, după care inculpatul a luat legătura cu doamna H., telefonic, conversația purtându-se pe difuzor care i-a prezentat situația doamnei ministru, i-a solicitat să îndrepte această eroare materială, fiind de acord să fie trecut în locul domnului G1., domnul C."

Martora B1., care a exercitat funcția de șef de cabinet în cadrul ministrului educației, în perioada ianuarie 2009 - septembrie 2009, a relatat că: "s-a prezentat la minister C. sau o altă persoană în calitate de reprezentant al fundației. Mi-a adus la cunoștință faptul că actul adițional nr.16832 din 23 iunie 2009 conținea o eroare în sensul că la locatar era trecut numele G1., în loc de C.. Întrucât doamna ministru H. nu era în acel moment în minister am luat legătura telefonic cu dumneaei, i-am spus despre ce este vorba și am intrat în cabinetul domnului A., dumnealui fiind singurul secretar de stat care avea delegare de semnătură. Îmi amintesc că în prezența mea, inculpatul A. a luat legătura cu H.

și a primit consimțământul de a înlătura eroarea din actul adițional. Îmi amintesc că în cabinetul inculpatului A. se aflau două persoane, respectiv Y. și domnul Z.”.

Martorul Z., audiat în fața instanței, la data de 15.10.2020, a arătat că: ”Știu că actul adițional a fost încheiat până la urmă, pe care l-am văzut ulterior, respectiv în cursul lunii iunie, iulie 2009. Știu că la un moment dat, i-a fost prezentat inculpatului A. de către B1. actul adițional în care era strecurată o eroare materială, în sensul că era trecută nu Fundația B., ci Fundația H1.. Inculpatul A. a întrebat-o pe B1. dacă doamna ministru cunoaște despre această eroare. Doamna ministru cunoștea despre această eroare și a dispus modificarea actului adițional”.

Deși declarațiile celor trei martori se coroborează sub mai multe aspecte, printre care conținutul discuțiilor purtate și cel al persoanelor implicate sau prezente la acel moment, relațiile acestora sunt infirmate de declarațiile date de *martora H.*

Astfel cum rezultă din declarațiile acesteia date în cursul urmăririi penale și menținute în fața instanței de fond, la termenul din 23.01.2020, *martora* a relatat următoarele:

”În perioada 2001-2003 exercitam funcția de ministru în cadrul Ministerului Educației și Cercetării. Urmare a discuțiilor pe care le-am avut în acea perioadă cu reprezentanții direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului, s-a ajuns la concluzia înființării unui Centru Național de Excelență în cadrul căruia să fie pregătiți copiii la un nivel performant pentru a putea participa la olimpiadele de profil. Acest Centru de Excelență urma să funcționeze la Baza Cutezătorii din București și, de asemenea, la nivel teritorial să fie înființate subunități ale aceluiași centru și cu aceleași obiective. Cunosc faptul că la nivelul anului 2001 Baza Cutezătorii nu avea infrastructura necesară susținerii unui asemenea proiect de anvergură, astfel încât a fost necesară încheierea unui contract de cooperare între Ministerul Educației Naționale și Fundația B.. În cadrul acestui contract de cooperare reprezentanții Bazei Cutezătorii, mai exact C. se angaja să facă investiții pe care să le pună la dispoziția ministerului, ministerul educației neavând niciun fel de obligație.

Ca și procedura de încheiere a acestui contract de cooperare, ca de altfel și a altor contracte, cunosc faptul că în prealabil documentația era verificată de către departamente de specialitate din cadrul ministerului, care își dădeau un aviz negativ sau favorabil, după caz.

Cu privire la acest contract de cooperare, cred că au fost date toate avizele, inclusiv avizul de legalitate. Personal nu îmi amintesc să fi avut întâlniri instituționale cu reprezentanții Bazei Cutezătorii, mai precis cu C. și cu siguranță, direcțiile de specialitate din minister au purtat astfel de întâlniri.

(...) În perioada decembrie 2008-septembrie 2009 am exercitat aceeași funcție de ministru în cadrul Ministerului Educației. În această perioadă am luat cunoștință de existența acestui contract de locațiune și am observat că a fost încheiat pe o perioadă de 10 ani, până la data de 3.05.2014. Această perioadă a fost extrem de aglomerată, pe de o parte, în raport de problemele care trebuiau rezolvate la Universitatea Spiru Haret, iar, pe de altă parte, de necesitatea finalizării Codului educației. Îmi amintesc faptul că în această perioadă am avut

întâlniri oficiale cu reprezentantul Bazei Cutezătorii, care și-a manifestat intenția de a încheia un act adițional la contractul de locațiune amintit anterior, cu propuneri de a aduce îmbunătățiri contractului inițial, în favoarea Ministerului Educației.

În calitate de ministru, am refuzat această propunere, în condițiile în care contractul de locațiune încheiat în 2004 avea valabilitate 10 ani, respectiv până în 5 martie 2014.

Cunosc însă faptul că documentația întocmită de către reprezentantul Bazei Cutezătorii a fost prezentată direcției de specialitate din cadrul ministerului, care a elaborat un răspuns de care eu am luat act (...).

Cât privește actul adițional nr.16832 din 23 iunie 2009 precizez faptul că am luat cunoștință de existența acestuia mult mai târziu, cred că în cursul anului am 2014, în cadrul unei emisiuni televizate. Nu am semnat acel act adițional, nu am avut cunoștință de împrejurările în care a fost întocmit, observând însă că poartă un număr de înregistrare dat de la registratura ministerului.

În perioada decembrie 2008-septembrie 2009, i-au fost delegate inculpatului A. atribuțiile care priveau competențele de a încheia contracte. A fost emis ordin în condițiile legii.

Pe actul adițional în discuție nu era semnătura mea, ci cred că a domnului A.. Eu am văzut doar actul adițional în copie, și nu în original. Din conținutul actului adițional am văzut doar prima pagină și ca atare nu știu dacă mai exista o altă pagină cu semnăturile persoanelor care reprezentau direcțiile de specialitate.

(...) Despre actul adițional încheiat în 2009, nu am purtat discuții cu domnul A., pe de o parte întrucât avea competența deplină să se ocupe de acest aspect, iar pe de altă parte, de perioada încărcată din acea vreme.

(...) Nu îmi amintesc să fi semnat un act adițional la contractul de locațiune, în care să fi fost trecut la locator G1.. Actul adițional cu semnătura la locatar a lui G1. mi-a fost prezentat la parchet. Mi s-a arătat o copie, și pe acea copie era semnătura mea”.

Audiat în fața instanței, la termenul din 21.10.2021, *martorul C.* a arătat că ”doamna Ministru a fost de acord cu încheierea actului adițional, de altfel pe toată durata negocierilor și a colaborării cu Ministerul Educației doamna ministru a adoptat o atitudine pozitivă”.

Înalta Curte reține că, și în contextul existenței acestor discuții dintre inculpat cu martora H., precum și ale martorei cu martorul C. (întâlniri oficiale confirmate de martoră în declarația dată în cursul cercetării judecătorești), această împrejurare de fapt nu îl absolvă de răspundere penală pe inculpat, în condițiile în care avea obligația, în virtutea legii și a ordinului de delegare emis în condițiile legii, să verifice dacă sunt sau nu îndeplinite condițiile actului adițional pentru încheierea sa legală.

Astfel, prin Ordinul nr.3307 din data de 02.03.2009, au fost stabilite atribuțiile și delegarea competenței de ordonator principal de credite a inculpatului A., Secretar de Stat în cadrul Ministerului Educației Naționale, **fiind delegată** acestuia competența de a exercita atribuțiile de ordonator principal de credite pentru repartizarea creditelor bugetare aprobate, angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor finanțate din bugetul Ministerului Educației Naționale, **precum și semnarea actelor normative și a contractelor,**

inclusiv cele ale proiectelor finanțate din fonduri europene sau împrumuturi interne ori internaționale (fila 363, vol.10, dos.urm.pen.).

Înalta Curte evidențiază faptul că inculpatul A. avea ordin dat de Ministrul Educației H. și, în baza acestuia, era îndrituit să semneze orice contract/act adițional, astfel că trebuia să cunoască condițiile de semnare, prevăzute de lege, a acestor acte.

Edificatoare, sub acest aspect, sunt numeroasele contracte semnate de inculpat, atașate la dosar (vol.20 și 21, dos. urm.pen.), din care rezultă că știa procedura, exigențele de formă și circuitul legal al acestor acte în cadrul ministerului.

Astfel, în cursul urmăririi penale, prin adresa nr.246F/DGJ/15.11.2017, Ministerul Educației Naționale a transmis un număr de 107 contracte încheiate în anul 2008 și 65 de contracte încheiate în anul 2009.

Din analiza contractelor de mai sus rezultă că toate au menționată data încheierii, care corespunde cu data intrării în vigoare, procedură încălcată în cazul actului adițional nr.16832/23.06.2009, pentru care data intrării în vigoare este anterioară datei la care a fost înregistrat la Departamentul Relații cu Publicul.

Toate contractele poartă semnătura Secretarului General, care nu există în cazul actului adițional nr. 16832/23.06.2009.

Totodată, au fost identificate 32 de contracte semnate de inculpatul A. pentru ministrul H., toate îndeplinind condiția datării, a semnăturii Secretarului General, precum și ștampila direcției inițitoare (vol.21, filele 100-308, dos.urm.pen.).

După semnarea actului adițional, inculpatul A. nu l-a transmis celorlalte direcții din cadrul ministerului, iar facilitățile prevăzute în act nu au fost acordate în perioada 2009 - 2013.

Referitor la facilitățile de care ar fi trebuit să beneficieze elevii (facilități evaluate în actul adițional la suma de 400.000 euro/an), au fost audiate, la urmărirea penală, în calitate de martori, persoanele care și-au desfășurat activitatea în cadrul Palatului Național al Copiilor, în calitate de antrenori și profesori (*martorul L. (vol.28, filele 54-77, dos.urm.pen.); martorul M. (vol.28, filele 78-146); martorul N. (vol.28, filele 48-53); martora O. (vol.28, filele 41-47); martora P. (vol.28, filele 27-40).*

În cursul cercetării judecătorești au fost audiați, la termenul din 12.09.2019 martora O., la 26.09.2019 martorii P. și N., L., iar la 05.12.2019 martorul M., declarațiile acestora confirmând imposibilitatea utilizării Bazei Cutezătorii pentru antrenamente cu copiii începând cu anul 2008, dat fiind că au fost impuse condiții care nu puteau fi respectate de cadrele didactice, părinți și copii.

Dat fiind că infracțiunea de abuz în serviciu este o infracțiune de rezultat, **urmarea imediată a acțiunii** inculpatului constă în paguba produsă în patrimoniul Ministerului Educației Naționale în sumă de **267.577 Euro (echivalent 1.248.487,52 în lei)** și, respectiv, un folos patrimonial în același cuantum, în favoarea Fundației B..

Latura subiectivă a infracțiunii este caracterizată de intenția directă sau indirectă, cu care trebuie să acționeze subiectul activ atunci când săvârșește fapta ce definește elementul material al laturii obiective.

Din mijloacele de probă administrate în cauză rezultă că inculpatul A. a acționat cu intenție raportat la întreaga activitate de semnare a actului adițional, dovadă în acest sens fiind și implicarea sa efectivă, astfel cum reiese din împrejurările de fapt.

Din materialul probator analizat în cauză, reiese că inculpatul A. a semnat **actul adițional nr. 16832/23.06.2009** la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004, privind Baza Cutezătorii, **fără a exista o aprobare dată printr-o hotărâre de guvern, fără organizarea unei licitații publice în condițiile legii, precum și în lipsa avizului direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului, în condițiile în care terenurile și construcțiile aferente Bazei Cutezătorii se aflau în proprietatea publică a statului.**

La momentul semnării actului adițional, se afla în curs de judecată cererea formulată de Ministerul Educației Naționale tocmai pentru încetarea contractului de locațiune nr.269/30.04.2004, dat fiind că terenurile și construcțiile aferente Bazei Cutezătorii fuseseră trecută în proprietatea publică a statului și în administrarea Ministerului Educației Naționale.

În lipsa avizelor direcțiilor de specialitate, inculpatul A. a fost singura persoană din cadrul ministerului care s-a implicat în semnarea **actului adițional nr.16832/23.06.2009**, dat fiind că numărul de înregistrare al acestuia a fost solicitat chiar de la **"CABINETUL SECRETARULUI DE STAT A."** după cum rezultă din declarația dată în calitate de martor de numitul D., care a arătat că: **"(...) am solicitat Compartimentului de Registratură să precizeze dacă numărul de înregistrare a fost emis și dacă este în posesia exemplarului original. Mi s-a spus verbal că acel număr este real, că există numărul, că a fost solicitat de CABINETUL SECRETARULUI DE STAT A., dar că nu este în posesia documentului (...)"**.

Depoziția martorului este confirmată și de conținutul declarației martorei G., referent la Registratura Cabinetului Ministrului în perioada 2003-2013, audiată atât în cursul urmăririi penale, cât și în fața instanței, la data de 07.11.2019, aceasta relatând că: **"în ceea ce privește actul adițional, știu că l-am înregistrat, dar nu știu cine mi l-a adus. De cele mai multe ori eram chemată de la cabinetul ministrului fiindu-mi date mai multe înscrisuri pe care ulterior le înregistram și le duceam înapoi pentru a fi pusă rezoluția de persoanele care aveau atribuții în acest sens"**.

După refuzul reprezentanților direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului, respectiv martorii D., F. și E., de a semna actul adițional nr.16832/23.06.2009, inculpatul A. a ascuns existența acestuia, prin necomunicarea sa către direcțiile de specialitate, cel puțin către Direcția economică, care avea atribuții în supravegherea încasării chiriei lunare de 9000 de euro, singurul exemplar original al înscrisului aflându-se doar la Fundația B., înscris prezentat în original în cursul urmăririi penale.

Pentru a justifica chiria de doar 9000 euro/lună, au fost prevăzute anumite facilități de care să beneficieze elevii (facilități evaluate în mod nejustificat la suma de 400.000 euro/an), deși la momentul încheierii actului, Fundația B.

schimbase scopul utilizării Bazei Cutezătorii (care era desfășurarea unor activități științifice, culturale, sportive și artistice de performanță), **folosind-o în scopuri comerciale, inclusiv prin subînchirierea parțială către firme al căror obiect de activitate este alimentația publică, acțiuni de divertisment ori tratamente de întreținere și relaxare** (restaurante, cluburi, baruri, fitness, SPA), pe terenul proprietate publică a statului funcționând restaurante, cluburi, baruri ș.a..

Prin adresa nr.192, 195F/10.10.2017, Ministerul Educației Naționale a transmis în fotocopie (neexistând forma originală) o Notă, neînregistrată și nedată, privind propunerea încheierii unui act adițional la contractul de locațiune nr.269/2004 încheiat între Ministerul Educației Naționale și Fundația B. (vol.12, fila 4-5, dos.urm.pen.), iar prin adresa nr.214F/17.10.2017, Ministerul Educației Naționale a comunicat că nu se cunoaște cine a întocmit această Notă și nici circuitul acesteia (vol.29, fila 98, dos.urm.pen.).

Faptul că inculpatul a cunoscut caracterul nelegal al **actului adițional nr.16832/23.06.2009**, rezultă și din împrejurarea că, după semnarea actului, a încercat să ascundă existența acestuia prin necomunicarea direcțiilor de specialitate din minister, iar facilitățile prevăzute în act nu au fost acordate în perioada 2009 - 2013.

În cursul urmăririi penale, Ministerul Educației Naționale a înaintat, în fotocopie, un înscris având un conținut identic cu actul adițional nr.16832/23.06.2009, purtând același număr de înregistrare scris olograf, dar fără a avea ștampila de la compartimentul Relații cu publicul, cu mențiunea că, în dreptul rubricii "locatar", este trecută Fundația H1.. Înscrisul este semnat, din partea Ministerului Educației și Cercetării, de ministrul H., fără a exista nicio altă semnătură a direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului (filele 1-4, vol.32, dos.urm.pen.).

Din punct de vedere juridic acest înscris nu a produs nicio consecință juridică, singurul act care a produs consecințe juridice este actul adițional nr.16832/23.06.2009, semnat, din partea Ministerului Educației Naționale, de inculpatul A. și, din partea Fundației B., de martorul C., fiind singurul act prezentat în original și în copie autenticată, prin care s-a și renunțat la procesul care avea ca obiect încetarea contractului de locațiune nr.269/30.04.2004.

Actul adițional nr.16832/23.06.2009 semnat de inculpatul A. nu poate fi considerat ca fiind o rectificare a înscrisului prezentat în copie de către Ministerul Educației Naționale purtând mențiunea greșită a locatarului de "Fundația H1.", în condițiile în care acesta din urmă nu există în original, nu are avizele direcțiilor de specialitate și nu a fost cunoscut de reprezentanții Ministerului Educației Naționale până la data de 05.12.2017 când fostul Ministru al Educației II. l-a găsit într-un seif din birou (vol.40, fila 97, dos.urm.pen.).

Prin adresa nr.319F/DGJ/19.12.2017, Ministerul Educației Naționale a comunicat că în arhiva ministerului nu se află predat, în formă originală sau copie, Actul adițional la contractul de locațiune nr.269/20.04.2004, având nr.16832/23.06.2009, în care figurează ca locator Ministerul Educației, Cercetării și Inovării, iar ca locatar, Fundația B. (vol.40, fila 98, dos.urm.pen.).

În raport de cele dezvoltate anterior, se reține că inculpatul a conceput fapta și urmările acesteia, conștientizând și urmărind producerea acestora.

Latura civilă

Analizând raportul de expertiză tehnică judiciară de construcții și evaluări imobiliare dispus de instanță și având ca obiectiv "Stabilirea valorii de piață (de circulație) a chiriei aferente imobilului din ....., denumit "Baza Cutezătorii" (teren + construcții, așa cum au fost preluate la nivelul anului 2001 prin Contractul de Cooperare nr.11505/28.09.2001- încheiat între Ministerul Educației și Cercetării și Fundația „B.”), pentru perioada 23 iunie 2009, dată la care se pretinde că a fost încheiat actul adițional nr. 16832/23.06.2009, semnat de inculpatul A., până la data de 22 martie 2018, data întocmirii rechizitoriului", se constată că au fost avute în vedere toate elementele necesare pentru stabilirea unui prejudiciu exact, cert, exigibil. Expertul a avizat istoricul construcțiilor și a terenului prin compararea planurilor topografice din 1957, actualizate în 1966, 1989, planul topografic din 2004 întocmit de expert V., unde au fost identificate atât construcțiile, cât și terenurile de sport indicate în inventarul din 2001, dar și construcțiile noi: bazin înot, sală de gimnastică, restaurant, terenuri de tenis acoperite, precum și o clădire în construcții.

De asemenea, s-a avut în vedere planul topografic din 2017 întocmit de expert J1., dar și istoricul administrării și închirierii bazei după anul 1989.

În ceea ce privește situația terenului, aceasta este descrisă la pct. VII din Raportul de expertiză, reținându-se că baza sportivă Cutezătorii are ca vecinătăți: la nord, lacul Tei, total litoral 516m; la sud-vest, Bd. Barbu Văcărescu; la sud- est, str. Glodeni și în continuare baza sportivă M.Ap.N.

Suprafața terenurilor este indicată diferit în planurile topografice, astfel:

- planurile actualizate în 1966 și în 1989 nu indică suprafața terenului
- planul V. din 2004 indică în total 57.094 mp, suprafață care a fost preluată în Contractul nr.269/2004 încheiat între Ministerul Educației Naționale și Fundația B.

- planul K1. din 2007 și planul J1. din 2017 cu suprafața de 57.756 mp.

Expertul a avut în vedere planul întocmit de V. în condițiile în care s-a apreciat ca fiind cel mai apropiat de anul 2001, explicându-se motivele pentru care nu au fost avute în vedere celelalte planuri.

Descrierea construcțiilor (1-32) este prezentată în capitolul VIII al raportului, reținându-se că valoarea costurilor în 2009 a avut în vedere prețurile unitare din Cataloagele de reevaluare din 1964, actualizate.

Alegerea metodei de evaluare a imobilului este descrisă în capitolul IX.3 al Raportului de expertiză tehnică, reținându-se că: **"întrucât există suficiente informații de piață - tranzacții efective - și având în vedere CMBU, cea mai potrivită metodă de evaluare a chiriei de piață este comparația cu contractele de închiriere (...). Terenul bazei Cutezătorii nu poate fi comparat cu terenuri intravilane construibile, incluse în categoria Curți Construcții și pe care se pot edifica clădiri până la P+14"**.

În ceea ce privește evaluarea au fost avute în vedere (capitolul X) contractele de închiriere a unor baze sportive similare (Complexul Cultural Sportiv Studentesc Tei; Stadionul Național Lia Manoliu; Complexul Tineretului; Baza Olimpia; Baza Oltenița; Clubul Sporturilor Tehnico Aplicative București;

Stadionul Steaua), chiriile de piață pentru imobile (închirieri construcții pentru cazare, vestiare, grupuri sanitare, birouri, ateliere; închirieri construcții pentru spații comerciale, chioșcuri, terase; închirieri terenuri de tenis, de fotbal și volei; închirieri terenuri și dotări plaje, parcări; închirieri hale metalice; suprafețe închiriabile, tipuri de chirii pe intervale lunare și totale în perioada 23.06.2009 - 23.06.2013 și în perioada 24.06.2013 - 22.03.2013, defalcate pe construcții, teren liber și total.

Răspunzând astfel la obiectivele expertizei în capitolul XI, se arată că: chiriile lunare și totale în perioada 23.06.2009 - 23.06.2013, total 48 luni și în perioada 24.06.2013 - 22.03.2013, total 57 luni, defalcate pe construcții, teren liber și total, în Euro sunt total general 23.06.2009 - 22.03.2018 - **105 luni - 1,212,577 Euro**, iar în echivalent RON la cursul BNR din 22.03.2018: **5,657,763 RON**.

Prin urmare, raportat la suma efectiv plătită de Fundația B. de 945.000 euro (9000 euro/lună x 105 luni în perioada iulie 2009-martie 2018), diferența dintre valoarea reală de piață a chiriei fiind în sumă totală de **1,212,577 Euro** duce la un prejudiciu efectiv de **267.577 Euro (echivalent 1.248.487,52 Ron)**.

Transformând în lei, conform raportului de schimb de la data de 22.03.2018 (4,6659 lei/un Euro la data emiterii rechizitoriului), rezultă o diferență de chirie de **1.248.487,52 lei** (valoare sub pragul de 2.000.000 lei prevăzut de art. 183 Codul penal pentru a se putea reține consecințe deosebit de grave).

Față de cele expuse, Înalta Curte va reține că prejudiciul cauzat bugetului Ministerului Educației Naționale prin încheierea actului adițional nr.16832/23.06.2009 de către inculpat, pentru perioada 23.06.2009 – 22.03.2018, este în sumă de 267.577 Euro (reprezentând diferența dintre valoarea reală de piață a chiriei în sumă totală de 1,212,577 Euro (pentru 105 luni în perioada de referință) și suma efectiv plătită de Fundația B. de 945.000 euro (9000 euro/lună x 105 luni în aceeași perioadă).

Prin răspunsul la obiectivele expertului L1., se arată, în esență, următoarele:

- pct.2 - întrucât obiectivele expertizei se referă la Baza Cutezătorii teren +construcții, așa cum au fost preluate la nivelul anului 2001, suprafețele se extrag din planul V. din 2004, cel mai apropiat în timp de anul 2001, prezent în Anexa 6 la expertiză;

- pct.3 - planul J1. din 2017 conține construcții executate după anul 2001, care nu fac obiectul expertizei; suprafețele de teren și de construcții trebuie extrase din același plan, anume cel mai apropiat în timp de anul 2001; planul J1. nu desființează planul V., ci consemnează situația imobilului din 2017, diferită de situația din 2004; nu există niciun motiv pentru a considera nereală suprafața de teren din planul V., preluată atât în contractul 269/2004, cât și în evidențele contabile din epocă;

- pct.4 - diferența dintre suprafața totală de teren din planul V. și suprafața totală din planul J1. este de 57.756 – 57.094 = 662 mp, adică 1,15 % din suprafața totală, procent nesemnificativ, având în vedere gradul de aproximare admis în orice evaluare imobiliară; pentru comparație, variantele de evaluare din coraportul L1. prezintă rezultate care diferă între ele, cu 55%, 75% și 163%;

- pct.7 - chiria pentru terenul construit este inclusă în chiria pentru construcție, deoarece o construcție nu poate fi închiriată fără terenul de sub ea, iar terenul de sub construcție nu poate fi închiriat separat de construcție; în toate cele 82 de contracte de închiriere prezentate în Anexa 11 la expertiză, nu se găsește nicio suprafață de teren construit închiriată separat de construcție;

- pct.8 – spre deosebire de planul V., planul J1. nu departajează categoriile de teren cu destinații și, implicit, chirii diferite; planul J1. poate fi suficient în coraport unde chiriile sunt evaluate global, dar nu și în expertiză, unde sunt avute în vedere categoriile și destinațiile diferite ale suprafețelor de teren; pct.9 – expertiza M1. nu preia suprafețe din punct de vedere și obiecțiuni întocmit de expert consilier N1., după cum nu preia suprafețe nici din coraportul și obiecțiunile întocmite de expert consilier L1..

În ceea ce privește obiecțiunile privind stabilirea comparabilelor pentru chirii, expertul reține în esență următoarele:

- conform explicațiilor din cap.VI.1, imobilul este inclus în zona de spații verzi, cu restricții de construire privind POT, CUT, regim de înălțime și utilizare. Utilizarea imobilului ca bază sportivă și de agrement datează din 1972, nu s-a modificat până în prezent și nu sunt perspective de schimbare. Având în vedere și prevederile din SEV 104 art.140, CMBU pentru baza Cutezătorii este **utilizarea existentă, respectiv baza sportivă și de agrement.**

Terenul bazei Cutezătorii nu poate fi comparat cu terenuri intravilane construibile, incluse în categoria Curți, Construcții și pe care se pot edifica clădiri până la P+14, așa cum se constată pe terenurile învecinate care nu sunt incluse în categoria spații verzi.

Pe piața imobiliară există contracte de închiriere pentru imobile din incinta unor baze sportive din București, inclusiv în baza Tei, aflată în imediata vecinătate a bazei Cutezătorii. Documentele furnizate de MTS, acte 63, includ 82 de contracte de închiriere (nu oferte) și acte adiționale aferente. Prin urmare, existau comparabile de piață pentru chiria bazelor sportive.

Întrucât există suficiente informații de piață - tranzacții efective - și având în vedere CMBU, cea mai potrivită metodă de evaluare a chiriei de piață este comparația cu contractele de închiriere. Comparația cu tranzacții prezintă un grad sporit de încredere față de comparația cu oferte de închiriere, deoarece lansarea unei oferte nu implică nicio responsabilitate a emitentului, iar ofertele vechi, posibil incomplete, nu mai pot fi verificate și completate prin contactul telefonic cu foștii emitenți. Tocmai din acest motiv, în Standardele de evaluare citate în cap IX.1 din Expertiză, prima opțiune este comparația cu tranzacțiile efective, nu cu ofertele.

Contractul pentru baza Steaua, poz. 80 în Anexa 11, include teren (liber și construit) total 54.581 mp, similar cu baza Cutezătorii - cu chirie 3.250 Euro/lună pentru construcții și teren, adică o chirie medie de $\frac{3.250}{54.581} = 0.0595$ Euro/mp/lună, de peste 6 ori mai puțin decât media de 0.36 Euro/mp/lună calculată în obiecțiuni. Prin urmare, s-a apreciat întrebarea din obiecțiuni devine pur retorică. În plus, se observă că o comparație cu baze sportive închiriate în întregime conduce la chirii mai mici decât cele calculate în expertiză.

Evaluările chiriilor de piață pentru construcții sunt expuse detaliat în Anexa 12 la expertiză. În categoria construcții intră și terenurile de sport indicate în inventarul din 2001 și descrise în cap. VIII. S-au utilizat în evaluări numai contractele de închiriere din anii 2008-2018 și care indică distinct chiriile unitare pentru construcții și pentru terenuri libere.

Din analiza contractelor de închiriere din Anexa 11, se observă că unele imobile sunt închiriate și utilizate **sezonier**, numai vara, sau se prevăd chirii mai mici în sezonul rece. Unele contracte prevăd **investiții (I)** care vor fi efectuate de chiriași și recuperate din chirie. Contractul poz.9 în baza Tei prevede **facilități (F)** acordate de chiriași locatorului: accese gratuite, reduceri de tarif. Toate aceste aspecte au fost introduse în evaluările din Anexa 12 la expertiză, prin **corecții individuale aplicate fiecărei comparabile**.

Evaluările din Anexa 12 departajează 4 categorii de chirii, explicate în cap. X.2: 1 - construcții pentru cazare, vestiare, grupuri sanitare, birouri, ateliere; 2 - construcții pentru spații comerciale, chioșcuri, terase; 3 - terenuri de tenis, fotbal, volei; 4 - terenuri și dotări plaje, parcări și închiriere hale metalice. Toate aceste imobile se închiriază la prețuri unitare diferite, care nu pot fi amestecate într-o evaluare globală, așa cum se procedează în Coraport și în Punctul de vedere.

De asemenea, în ceea ce privește evaluarea chiriilor pentru construcții, se reține, în esență, următoarele:

Suma totală de 576.169,69 Euro este valoarea tehnică, cu uzură a construcțiilor din baza Cutezătorii, indicate în lista de inventar din noiembrie 2001. **Această sumă nu este valoarea de piață**, ci reprezintă, conform explicațiilor din cap. VIII, costurile de reconstruire, stabilite în baza preturilor unitare din Cataloagele de reevaluare serie 1964, actualizate în 2009, la care se aplică uzura fizică indicată în Normativul P135/1999 cumulată cu deprecierea funcțională.

Spre deosebire de valoarea de piață, costurile de reconstruire nu depind de poziția imobilului. Costurile au fost calculate pentru a cuantifica valoric toate caracteristicile tehnice și funcționale ale imobilelor, utile în departajarea construcțiilor pentru evaluarea chiriilor. GEV 630 - art. 69 definește *abordarea prin cost* ca fiind *procesul de obținere a unei indicații asupra valorii proprietății imobiliare subiect prin deducerea din costul de nou al construcției a deprecierei cumulate și adăugarea la rezultat a valorii terenului estimată la data evaluării*.

Prin urmare, costul construcției este numai o etapă intermediară în stabilirea valorii de piață.

SEV 104 - art.40.1: definește **Chiria de piață** ca fiind *suma estimată pentru care un drept al proprietății imobiliare ar putea fi închiriat, la data evaluării, între un locator hotărât și un locatar hotărât, cu clauze de închiriere adecvate, într-o tranzacție nepărtinitoare, după un marketing adecvat și în care părțile au acționat fiecare în cunoștință de cauză, prudent și fără constrângere*.

Pentru estimarea chiriilor, Standardele de Evaluare nu prevăd aplicarea unei rate de capitalizare la costurile de reconstruire și nici vreo abordare prin cost.

Chiriile de piață nu se pot calcula pornind de la o valoare care nu este de piață și nici aplicând o rată de capitalizare unică și estimată la toate tipurile de

construcții pentru care, conform Contractelor efective prezentate, se percep chirii diferite.

Întrucât există contracte efective de închiriere pentru mai multe baze sportive, unele în imediata vecinătate a bazei Cutezătorii, nu se justifică evaluarea chiriilor prin alte metode decât comparația directă cu chiriile de piață din aceste contracte.

În fine, pentru evaluarea chiriilor pentru terenuri, se fac următoarele precizări, în raport de obiectivele formulate:

Pentru terenurile de sport chiriile sunt calculate separat. De exemplu, pentru terenurile de tenis, chiriile lunare, în funcție de starea tehnică, sunt 0.384 - 0.346 E/mp în anii 2009 - 2013 și 0.500-0.450 E/mp în anii 2013-2018. Obiecțiunile nu indică alte chirii pentru terenuri de sport.

Bazinele de înot, aflate pe luciul de apă, erau nefuncționale în 2001, deci nu erau închiriabile. S-a precizat că obiecțiunile nu au contestat evaluarea costurilor din Anexa 8, fișe 2 și 3, care indică stare nefuncțională la bazine.

La fel ca și în cazul construcțiilor, întrucât există Contracte efective de închiriere pentru mai multe baze sportive, inclusiv în imediata vecinătate a bazei Cutezătorii nu se justifică evaluarea chiriilor prin alte metode decât comparația directă cu chiriile de piață din aceste Contracte.

Baza Cutezătorii este încadrată în PUG ca spațiu verde în categoria "baze de agrement, complexuri și baze sportive", zona V3b, iar fâșia de protecție pe malul lacului, cu lățime de 50 m (30 m în unele PUZ aprobate anterior PUG), este în zona V4. Zonele V3 (și V4) prezintă limitări de înălțime și coeficienți urbanistici: POT max. 30% (15%) și CUT max. 0.35 (0.2) mp ADC/mp teren. Pe aceste terenuri se pot construi (și s-au construit) numai clădiri parter, cu unele accente P+1 sau P+2. Aceste aspecte sunt explicate în cap VI.1 din Expertiză, dar omise din Obiecțiuni.

Așa cum s-a explicat în cap IX.3 din Expertiză, terenul bazei Cutezătorii nu poate fi comparat cu terenuri intravilane construibile, incluse în categoria Curți Construcții și pe care se pot edifica clădiri până la P+14.

Pe terenurile învecinate, incluse în zona de spații verzi, respectiv Parcul Verdi și bazele sportive MapN și Tei, nu există decât construcții specifice V3 și V4, parter, cu unele accente maxim P+2, la fel ca în baza Cutezătorii.

Prin urmare, chiriile de piață pentru baza Cutezătorii se pot evalua numai prin comparație cu chiriile contractate pentru alte baze sportive.

Toate aceste elemente conduc la concluzia că raportul de expertiză întocmit în cursul cercetării judecătorești este unul complet, cuprinzător, care permite instanței să stabilească un prejudiciu exact, cert, pe care inculpatul A. urmează a fi obligat să-l acopere.

Încadrarea juridică a faptei reținute în sarcina inculpatului:

Prin actul de sesizare, fapta săvârșită de inculpat a fost încadrată în prevederile infracțiunii de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută și pedepsită de art.13² din Legea nr.78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) Cod penal și art.309 Cod penal, cu aplicarea art.5 Cod penal.

Infracțiunea de abuz în serviciu, atât în forma sa de bază, prevăzută de art.297 alin. (1) din Codul penal, cât și în varianta agravată prevăzută

de art.13² din Legea nr.78/2000, este o infracțiune de rezultat, aceasta consumându-se în momentul producerii urmării imediate descrise în norma de incriminare.

Reglementarea cuprinsă în art. 297 din Codul penal întregeste conținutul normei de trimitere, reprezentată de art.13² din Legea nr.78/2000, prima dispoziție legală devenind suportul juridic al celei de-a doua.

Infracțiunea prevăzută de dispozițiile art.13² din Legea nr.78/2000 prezintă trăsăturile constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu la care se adaugă condiția referitoare la obținerea de către funcționarul public, pentru sine ori pentru altul, a unui folos necuvenit. Concluzia ce se impune, din economia modului de reglementare a dispozițiilor art.13² din Legea nr.78/2000, este aceea că, pentru a deveni aplicabile aceste dispoziții, este necesar să se constate mai întâi că faptele săvârșite întrunesc toate elementele de structură ale conținutului variantei-tip descrise de art.297 din Codul penal.

Spre deosebire de art.297 alin.(1) din Codul penal, prevederile art.309 Cod penal conțin o trimitere la infracțiunea de abuz în serviciu, adăugându-se, de către legiuitor, o circumstanțiere specială, aceea a producerii unor consecințe deosebit de grave, situație în care limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege se majorează cu jumătate. Se observă că prevederile art.309 Cod penal nu conțin în cuprinsul lor dispoziția necesară existenței unei norme penale complete, în cuprinsul textului de lege legiuitorul nedescrind o faptă distinctă, cu o configurație proprie, ci a făcut trimitere la dispoziția și pedeapsa cuprinsă în art.297 din Codul penal.

Potrivit art.183 Cod penal, prin consecințe deosebit de grave se înțelege o pagubă materială mai mare de 2.000.000 lei.

Pe de altă parte, se constată că dispozițiile legale menționate reglementează doar efectele în ceea ce privește gradul de pericol social al faptei săvârșite, care au eventual incidență în cadrul operațiunii de individualizare a pedepsei.

Având în vedere prejudiciul reținut prin raportul de expertiză efectuat în cursul cercetării judecătorești - 267.577 Euro (echivalent 1.248.487,52 RON), se constată că, prin fapta inculpatului, nu s-au produs consecințe deosebit de grave în sensul art.183 Cod penal, astfel încât vor fi înlăturate prevederile art.309 Cod penal.

Față de considerentele expuse anterior, Înalta Curte constată că, **în drept**, fapta inculpatului A. care, în perioada martie – septembrie 2009, în calitate de secretar de stat la Ministerul Educației Naționale, a încheiat cu Fundația B. actul adițional nr.16832/23.06.2009 la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004, privind Baza Cutezătorii cu încălcarea dispozițiilor art.14 și 15 din Legea nr.213/1998 privind bunurile proprietate publică, fără a exista o aprobare dată printr-o hotărâre de guvern, fără organizarea unei licitații publice în condițiile legii, precum și în lipsa avizului direcțiilor de specialitate din cadrul ministerului,

modalitate în care s-a cauzat, *pe de o parte* - un prejudiciu în valoare totală de **267.577 Euro** (echivalent 1.248.487,52 RON) cauzat în patrimoniul Ministerului Educației Naționale, *iar pe de altă parte* - un folos patrimonial necuvenit, în același quantum, în favoarea Fundației B.,

Întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută și pedepsită de art.13² din Legea nr.78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art.5 Cod penal.

Cu privire la prescripția generală a răspunderii penale pentru infracțiunea de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută și pedepsită de art. 13² din Legea nr. 78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) din Codul penal și art. 309 din Codul penal, cu aplicarea art. 5 din Codul penal, Înalta Curte reține următoarele:

Potrivit art.154 alin. (1) Cod penal, termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

- **lit.b)**: 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;

- **lit.c)** 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani.

Art.297 alin.(1) din Codul penal: Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.

Prin raportare la prevederile **art. 13² din Legea nr. 78/2000**, limitele speciale de pedeapsă majorate cu o treime sunt **de la 2 ani și 8 luni la 9 ani și 4 luni închisoare.**

Prin ordonanța nr. ..../P/2014 din data de 19.11.2014 s-a dispus începerea urmăririi penale cu privire la săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu prev. de art. 13² din Legea 78/2000 rap. la art. 297 Cod penal rap. la art.309 Cod penal, fapte în legătură cu încheierea actului adițional la contractul de locațiune nr. 269/30.04.2004 privind Baza Cutezătorii.

Prin ordonanța nr...../P/2017 din 09.10.2017 (vol.1 fil.1-49, dos.urm.pen.) s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de A., pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, prevăzută și pedepsită de art.13² din Legea nr.78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) Cod penal și art.309 Cod penal, cu aplicarea art.5 Cod penal, dată de la care a dobândit calitatea de suspect, în conformitate cu dispozițiile art. 305 alin. (3) teza I din Codul de procedură penală.

Având în vedere că data săvârșirii infracțiunii este data încheierii actului adițional (septembrie 2009), termenul de prescripție specială a răspunderii penale se calculează prin raportare la dispozițiile art. 155 alin. (4) din Codul penal actual, potrivit cu care, termenele prevăzute în art.154, dacă au fost depășite cu încă o dată, vor fi socotite îndeplinite oricâte întreruperi ar interveni.

Cu privire la Decizia nr. 297/2018 a Curții Constituționale, se reține că nu s-a constatat numai neconstituționalitatea soluției legislative care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale *prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză* din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, ci instanța de contencios constituțional a oferit o interpretare

sintagmei respective prin trimiterea făcută la reglementarea din cuprinsul art. 123 alin. (1) din Codul penal anterior care prevedea întreruperea cursului prescripției răspunderii penale prin *îndeplinirea unui act care, potrivit legii, trebuia comunicat* suspectului sau inculpatului, statuând, astfel, că în această interpretare legea este previzibilă.

Așadar, Curtea Constituțională nu a apreciat în sensul că nu mai există instituția prescripției speciale a răspunderii penale și actele de procedură întrerupătoare de prescripție, ci a statuat că norma trebuie aplicată în raport cu prevederile art. 123 alin. (1) din Codul penal anterior.

Astfel, în paragraful 24 din Decizia precitată s-a statuat că „întreruperea cursului termenului de prescripție a răspunderii penale devine eficientă, producându-și efectele, într-o manieră completă, doar în condițiile existenței unor pârghii legale de încunoaștințare a persoanei în cauză cu privire la începerea unui nou termen de prescripție. Or, o astfel de procedură de aducere la cunoștință poate consta tocmai în comunicarea acelor acte efectuate în cauză, ce au ca efect curgerea unui nou termen de prescripție a răspunderii penale”.

Dacă s-ar fi urmărit declararea în integralitate a neconstituționalității textului legal, Curtea s-ar fi exprimat în acest sens, având la îndemână o serie de alte moduri de formulare a dispozitivului; de aceea, se apreciază că intenția Curții nu a fost de a declara neconstituțională întreaga normă de la art. 155 alin. (1) din Codul penal, ci de a „extrage” sintagma neconstituțională, menținând în rest textul legal, cu mențiunea că a trasat legiuitorului pozitiv obligația reglementării acestei chestiuni.

Efectele Deciziei nr. 297/2018 a Curții Constituționale a României au influență asupra dispozițiilor art. 5 din Codul penal privind aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei, organul judiciar având atributul să identifice dacă, până la împlinirea termenului general al prescripției răspunderii penale, a fost îndeplinit un act care, potrivit legii, trebuia comunicat suspectului sau inculpatului, cu posibilitatea aplicării dispozițiilor privind întreruperea cursului prescripției și a celor ce reglementează prescripția specială a răspunderii penale, situație în funcție de care se stabilește legea penală mai favorabilă.

Având în vedere aceste aspecte, Înalta Curte constată că termenul general al prescripției răspunderii penale este de 8 ani și nu s-a împlinit mai înainte de a fi întrerupt prin acte care trebuie comunicate suspectului sau inculpatului.

Tratament sancționator.

a). Identificarea legii penale mai favorabile, având în vedere succesiunea de legi intervenită în cursul procesului și Decizia Curții Constituționale nr. 265 din 06 mai 2014 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 20 mai 2014.

Înalta Curte reține că, potrivit art. 13 alin. (1) din Codul penal din 1969, în cazul în care, de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea cea mai favorabilă.

Conform art. 5 alin. (1) din Codul penal, în cazul în care, de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

Prin urmare, Înalta Curte constată că textul alin. (1) al art. 5 reia dispoziția art. 13 alin. (1) din Codul penal din 1969, astfel că, în această materie, regimul aplicabil rămâne același.

Determinarea caracterului „mai favorabil” are în vedere o serie de elemente, cum ar fi: quantumul sau conținutul pedepselor, condițiile de incriminare, cauzele care exclud sau înlătură răspunderea penală, influența circumstanțelor atenuante sau agravante, normele privitoare la participare, tentativă, recidivă, concurs, etc.

Criteriile de determinare a legii penale mai favorabile au în vedere, așadar, atât condițiile de incriminare și de tragere la răspundere penală, cât și condițiile referitoare la pedeapsă.

Cu privire la pedeapsă pot exista deosebiri de natură (o lege prevede ca pedeapsă principală amenda, iar alta închisoarea), dar și deosebiri de grad sau quantum privitoare la limitele de pedeapsă și, evident, la modalitatea stabilirii acestora, în mod concret.

În ceea ce privește *limitele de pedeapsă principală și pedeapsa complementară, legea nouă este mai favorabilă*, aceasta fiind închisoarea de la 2 la 7 ani închisoare și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică, în timp ce în reglementarea anterioară infracțiunea prevăzută de art.248¹ rap. la art.246 Cod penal 1969 era sancționată cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.

Pe de altă parte, și din perspectiva instituțiilor penale care se raportează la limitele de pedeapsă prevăzute de lege, legea penală mai favorabilă este cea în vigoare.

Din perspectiva incidenței *circumstanțelor atenuante judiciare*, Înalta Curte reține că noul Cod penal restrânge sfera și efectele circumstanțelor atenuante judiciare, în sensul că prevede, limitativ, două circumstanțe, spre deosebire de Codul penal vechi care doar exemplifica anumite împrejurări ce puteau constitui circumstanțe atenuante.

Cu referire la efectele circumstanțelor atenuante, Înalta Curte reține că nu mai este obligatorie coborârea pedepsei sub minimul special, astfel cum prevedea vechiul Cod penal, efectul lor fiind limitat în noua codificare, la reducerea limitelor legale de pedeapsă cu o treime.

Având în vedere aceste considerente, Înalta Curte constată că **legea penală mai favorabilă este Codul penal actual.**

b). Individualizarea judiciară a pedepsei ce urmează a fi aplicată inculpatului și individualizarea judiciară a executării pedepsei principale.

La individualizarea judiciară a pedepsei ce va fi aplicată inculpatului, Înalta Curte are în vedere criteriile prevăzute de art. 74 din Codul penal, reținând limitele de pedeapsă prevăzute de textele de lege incriminatorie, împrejurările concrete în care fapta a fost săvârșită, gradul de pericol social ce caracterizează infracțiunea ce formează obiectul acuzației, modalitatea concretă de săvârșire a faptei, urmarea socialmente periculoasă produsă, dar și persoana și conduita inculpatului.

Nu în ultimul rând, Înalta Curte are în vedere timpul îndelungat scurs de la comiterea infracțiunii, împrejurarea că prejudiciul va fi recuperat prin valorificarea bunurilor asupra cărora s-au instituit măsuri asigurătorii, faptul că

inculpatul nu are antecedente penale și, deși nu a recunoscut săvârșirea faptei, s-a prezentat, în mod constant, în fața autorităților.

Înalta Curte are în vedere și calitatea inculpatului de secretar de stat și senator în Parlamentul României - la data faptei - , calități care îi impuneau o atitudine corespunzătoare raportat la valorile sociale ocrotite de lege și la Constituția României, valori cărora le-a adus atingere prin fapta sa.

Având în vedere criteriile generale de individualizare a pedepsei și circumstanțele în care a fost comisă fapta, astfel cum au fost descrise mai sus, dar și persoana și conduita inculpatului A., care are un grad superior de instruire, deținând funcții de conducere în învățământul superior de stat, Înalta Curte apreciază că scopul pedepsei poate fi atins, în condiții optime, prin aplicarea unei pedepse cu închisoarea, orientată spre minimul special prevăzut de lege.

În ceea ce privește individualizarea judiciară a executării pedepsei principale, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de stările și circumstanțele în care a fost comisă fapta, dar și de persoana inculpatului, Înalta Curte apreciază că realizarea în mod eficient a scopului preventiv și educativ al pedepsei și obținerea în mod real a reeducării și reintegrării sociale pot fi garantate și fără executarea propriu-zisă a pedepsei, respectiv prin suspendarea executării acesteia sub supraveghere , în conformitate cu prevederile art. 91 Cod penal pe durata unui termen de supraveghere de 4 ani, stabilit conform art. 92 alin. (1) Cod penal, în cauză fiind deopotrivă îndeplinite și celelalte condiții instituite de lege cu privire la posibilitatea acordării beneficiului suspendării sub supraveghere a executării pedepsei, prevăzute de art. 91 alin. (1) Cod penal, în sensul că pedeapsa aplicată este de cel mult 3 ani închisoare, iar anterior nu a mai suferit vreo altă condamnare.

În baza art. 93 alin. (3) din Codul penal, pe parcursul termenului de supraveghere, inculpatul va presta o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă de 60 de zile, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, nu poate presta această muncă.

Având în vedere cuantumul pedepsei principale aplicată inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, precum și împrejurarea că norma de incriminare – art. 297 alin. (1) din Codul penal instituie și obligativitatea interzicerii dreptului de a desfășura o activitate de natura aceleia de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii, atât ca pedeapsă complementară, cât și ca pedeapsă accesorie, în temeiul art. 67 Cod penal va fi aplicată inculpatului și pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a) și b) Cod penal, pe o perioadă de 3 ani, în condițiile art. 68 Cod penal, iar în baza art. 65 Cod penal se va aplica și pedeapsa accesorie a interzicerii aceluiași drepturi.

În ceea ce privește **latura civilă a cauzei**, Înalta Curte a luat că, potrivit poziției procesuale exprimate oral și depusă în scris de către consilierul juridic prezent la termenul din 20.06.2019, **Ministerul Educației Naționale** a comunicat că nu se constituie parte civilă în cauză, participând în cursul procesului penal în calitate de persoană vătămată.

Măsuri asiguratorii

Cu referire la măsura asiguratorie, Înalta Curte reține că, prin **încheierea nr. 309 din 17 mai 2018, pronunțată în dosarul nr. .../1/2018 în camera preliminară**, în conformitate cu dispozițiile art. 330 Cod procedură penală și

249 Cod procedură penală, s-a menținut măsura sechestrului asigurator luată prin ordonanța nr...../P/2017 din data de 20.03.2018 asupra bunurilor indisponibilizate aparținând inculpatului **A.**, în vederea acoperirii pagubei cauzată Ministerului Educației Naționale prin săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit prevăzută de art.132 din Legea nr.78/2000 raportat la art. 297 alin. (1) Cod penal și art.309 Cod penal, cu aplicarea art.5 Cod penal.

A fost admisă contestația formulată de inculpatul **A.** împotriva ordonanței nr...../P/2017 din data de 20.03.2018 a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, a fost desființată, în parte, ordonanța contestată și s-a dispus **înlăturarea** dispozițiilor privind luarea măsurii asiguratorii a sechestrului instituit asupra:

- cotei părți de ½ din imobilul situat în ....., în suprafață construită de 225,59 mp împreună cu suprafața de 25,6 mp cotă de teren aferent, activ cunoscut sub denumirea ....., înscris în Cartea Funciară nr. ....;

- cotei părți de ½ din imobilul situat în ....., constând în apartament cu 4 camere și dependințe, în suprafața utilă de 78,48 mp, împreună cu suprafața de 13,25 mp, constând în suprafață balcon și 21 mp cotă teren aferent locuinței, imobil înscris în Cartea Funciară nr. ....

A fost modificată măsura asiguratorie a sechestrului până la concurența sumei de **10.796.662,8 euro** echivalent în lei.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale ordonanței contestate.

Având în vedere că **infracțiunea** pentru care s-a dispus condamnarea inculpatului este o infracțiune de prejudiciu, urmează a fi menținută măsura sechestrului asigurator luată prin ordonanța nr...../P/2017 din data de 20.03.2018 și menținută prin încheierea din 16 aprilie 2018, pronunțată în camera preliminară asupra bunurilor indisponibilizate aparținând inculpatului **A.**, până la concurența sumei de **267.577 Euro** (echivalent 1.248.487,52 RON).

Față de considerentele expuse anterior, Înalta Curte va hotărî următoarele:

În baza art.13² din Legea nr.78/2000 raportat la art. 297 alin.(1) din Codul penal, cu aplicarea art.5 din Codul penal, prin **înlăturarea** dispozițiilor art.309 din Codul penal, va condamna pe inculpatul **A.** (...), la **pedeapsa de 3 ani închisoare**, pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit.

În baza art. 67 din Codul penal raportat la art.297 din Codul penal va aplica inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a) și b) din Codul penal, pe o durată de 3 ani, în condițiile prevăzute de art. 68 din Codul penal.

În baza art. 65 din Codul penal va aplica inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a) și b) din Codul penal.

În temeiul dispozițiilor art. 91 alin. (1) din Codul penal, va suspenda executarea pedepsei de 3 ani închisoare, sub supraveghere, pe durata unui termen de încercare de 4 ani stabilit în condițiile prevăzute de art.92 alin. (1)

din Codul penal.

În baza art. 93 din Codul penal, pe durata termenului de supraveghere inculpatul va trebui să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- să se prezinte la Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul București, la datele fixate de acesta;
- să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile;
- să comunice schimbarea locului de muncă;
- să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

În baza art. 93 alin. (3) din Codul penal, pe parcursul termenului de supraveghere, inculpatul va presta o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă de 60 de zile, în cadrul uneia dintre următoarele instituții: Administrația Domeniului Public București - Sector 1 sau Arhiepiscopia Bucureștilor, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, nu poate presta această muncă.

Conform art. 91 alin. (4) din Codul penal, va atrage atenția inculpatului asupra consecințelor săvârșirii unei noi infracțiuni, ale nerespectării măsurilor de supraveghere și a obligațiilor dispuse pe durata termenului de supraveghere.

Va pune în vedere inculpatului prevederile art. 96 din Codul penal referitoare la revocarea suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.

În baza art.112 lit.e) din Codul penal, va confisca de la inculpat suma de **267.577 Euro** (echivalent 1.248.487,52 RON), bunuri dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală.

Va menține măsura sechestrului asigurător dispusă prin ordonanța nr..../P/2017 din data de 20.03.2018, astfel cum a fost modificată prin încheierea nr.309 din 17 mai 2018 a Judecătorului de Cameră preliminară de la Înalta Curte (dosar nr..../1/2018), până la concurența sumei de **267.577 Euro** (echivalent 1.248.487,52 RON), asupra următoarelor bunuri, proprietatea inculpatului A.:

- cotă parte de ½ din imobilul situat în ....., constând în teren intravilan în suprafață de 1.900 mp din acte și de 1.732 mp - măsurată, imobil înscris în Cartea Funciară nr. ....;
- cotă parte de ½ din imobilul situat în ....., constând în teren intravilan în suprafață de 5.100 mp din acte și de 5.307 mp - măsurată, imobil înscris în Cartea Funciară nr. ....

În baza art.274 alin.(1) din Codul de procedură penală, va obliga inculpatul la plata sumei de 145.000 lei, cu titlul de cheltuieli judiciare către stat.

Onorariul parțial convenit apărătorului desemnat din oficiu, până la prezentarea apărătorilor aleși ai inculpatului, în sumă de 300 lei, va rămâne în sarcina statului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

În baza art.13² din Legea nr.78/2000 raportat la art. 297 alin.(1) din Codul penal, cu aplicarea art.5 din Codul penal, prin înlăturarea dispozițiilor art.309 din Codul penal, condamnă pe inculpatul **A. (...)**, la **pedeapsa de 3 ani închisoare**, pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit.

În baza art. 67 din Codul penal raportat la art.297 din Codul penal aplică inculpatului pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a) și b) din Codul penal, pe o durată de 3 ani, în condițiile prevăzute de art. 68 din Codul penal.

În baza art. 65 din Codul penal aplică inculpatului pedeapsa accesorie a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a) și b) din Codul penal.

În temeiul dispozițiilor art. 91 alin. (1) din Codul penal, suspendă executarea pedepsei de 3 ani închisoare, sub supraveghere, pe durata unui termen de încercare de 4 ani stabilit în condițiile prevăzute de art.92 alin. (1) din Codul penal.

În baza art. 93 din Codul penal, pe durata termenului de supraveghere inculpatul trebuie să respecte următoarele măsuri de supraveghere:

- să se prezinte la Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul București, la datele fixate de acesta;
- să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile;
- să comunice schimbarea locului de muncă;
- să comunice informații și documente de natură a permite controlul mijloacelor sale de existență.

În baza art. 93 alin. (3) din Codul penal, pe parcursul termenului de supraveghere, inculpatul va presta o muncă neremunerată în folosul comunității pe o perioadă de 60 de zile, în cadrul uneia dintre următoarele instituții: Administrația Domeniului Public București - Sector 1 sau Arhiepiscopia Bucureștilor, afară de cazul în care, din cauza stării de sănătate, nu poate presta această muncă.

Conform art. 91 alin. (4) din Codul penal, atrage atenția inculpatului asupra consecințelor săvârșirii unei noi infracțiuni, ale nerespectării măsurilor

de supraveghere și a obligațiilor dispuse pe durata termenului de supraveghere.

Pune în vedere inculpatului prevederile art. 96 din Codul penal referitoare la revocarea suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.

În baza art.112 lit.e) din Codul penal, confiscă de la inculpat suma de **267.577 Euro** (echivalent 1.248.487,52 RON), bunuri dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală.

Mentține măsura sechestrului asigurător dispusă prin ordonanța nr...../P/2017 din data de 20.03.2018, astfel cum a fost modificată prin încheierea nr.309 din 17 mai 2018 a Judecătorului de Cameră preliminară de la Înalta Curte (dosar nr...../1/2018), până la concurența sumei de **267.577 Euro** (echivalent 1.248.487,52 RON), asupra următoarelor bunuri, proprietatea inculpatului A.:

- cotă parte de ½ din imobilul situat în ....., constând în teren intravilan în suprafață de 1.900 mp din acte și de 1.732 mp - măsurată, imobil înscris în Cartea Funciară nr. ....;

- cotă parte de ½ din imobilul situat în ....., constând în teren intravilan în suprafață de 5.100 mp din acte și de 5.307 mp - măsurată, imobil înscris în Cartea Funciară nr. ....

În baza art.274 alin.(1) din Codul de procedură penală, obligă inculpatul la plata sumei de 145.000 lei, cu titlul de cheltuieli judiciare către stat.

Onorariul parțial convenit apărătorului desemnat din oficiu, până la prezentarea apărătorilor aleși ai inculpatului, în sumă de 300 lei, rămâne în sarcina statului.

Cu drept de apel, pentru procuror și părți, în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în sedință publică, azi, 31 martie 2022.